

วารสารที่ดิน

ปีที่ ๕๘ ฉบับที่ ๒ เดือน มีนาคม-เมษายน ๒๕๕๕

กองแผนงาน กรมที่ดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

คณะกรรมการอำนวยการ

อธิบดี	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ	กรรมการ
รองอธิบดี	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนัก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกอง	กรรมการ
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
เลขานุการกรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ : นางสาววิไลรัตน์ ช่างประดิษฐ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวพุทไทย พักเหลียง

นางสาวสุภาพิมพ์ สิงห์พันธุ์ นางสาวอัจฉรา สันติปริชาจิตต์

นางสาวสมถวิล ช่างอาวุธ

กองบรรณาธิการ : นางปภาวดี ธรรมสนอง

นายประภัตร สืบเหล่านร นางสมบัติ จันทรวาณิช

นายชัชวาลย์ สมจิตต์ นายพินัย คงคาเขตร

นางเอมอร ประสิทธิ์สุข นางสาวบุญยอร จำรัสพันธุ์

นางวันทนา ภวากานันท์ นายสยาม สุระเกียรติ

นางดวงรัตน์ จันทระประดิษฐ์ นายชัยยศ เหลืองภัทรเขวง

นายสงวน มณีรัตนศักดิ์ นายวิวรรธน์ ลินะพิสิทธิ์

นายสุรวิทย์ นวลแก้ว นางสุพัตราพร พรณจิตต์

ฝ่ายศิลป์ :

นายวีระชัย ลังคุลจินดา นายนิพนธ์ บรรจงอนุรีย์

ฝ่ายจัดการ

นางฐิติ เพชรชะเอม

นางสาวปัทมา เหลืองเพชรงาม

นายนคร ชมบุญ

นางสาวพนิดา เต็งทับทิม

นายกรณ์ ยัมศรีใส

นายสยาม บุญยัมย์

นางสาวเยาวลักษณ์ สุขสบาย

นายพีรเชษฐ์ คำชมภู

คุยกับ บ.ก.

ปี ๒๕๕๕ นี้ กรมที่ดินก้าวสู่ปีที่ ๑๑๑ ขณะที่วารสารที่ดินก้าวย่างสู่ปีที่ ๕๘ ถ้าจะเปรียบกับคนก็ใกล้เกษียณอายุราชการแล้ว ฉบับนี้เป็นฉบับที่ ๒ ของปีที่ ๕๘ สำหรับฉบับที่แล้ว เป็นฉบับพิเศษ “๑๑๑ ปี กรมที่ดิน” คอสมันคุยกับ บก. เพื่อนสมาชิกได้พบกับสารจากอธิบดี ท่านได้สื่อสารให้ทราบถึงผลงานความสำเร็จ ตลอดจนก้าวย่างของกรมที่ดินที่จะมุ่งสู่ความเป็นสากลต่อไป และท่านได้โปรดกรุณาอำนวยความสะดวกให้พี่น้องชาวดิน ประสบความสุข ความเจริญ มีพลังกาย พลังใจ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการยิ่งขึ้นตลอดไป

ฉบับนี้ ประจำเดือนมีนาคม – เมษายน บก.ได้มีโอกาสมาคุยเช่นเดิม อยากจะคุยถึงที่มาที่ไปของวารสารที่ดินเล็กน้อย โดยภารกิจของกรมที่ดิน มีทั้งวิชาการเกี่ยวกับกฎหมาย การรังวัด และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนซึ่งสลับซับซ้อนอยู่มาก หากมีนิเทศเผยแพร่ความรู้ขึ้น ก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจเป็นอันมาก ดังนั้น ผู้บริหารกรมที่ดินในยุคนั้นจึงได้ให้กำเนิดวารสารที่ดินฉบับปฐมฤกษ์ขึ้น เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ เป็นเล่มที่ ๑ ปีที่ ๑ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกิจการของกรมที่ดิน ความรู้ในหน้าที่ และความรู้ซึ่งจะอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้ทราบและศึกษาหาความรู้

สำหรับเนื้อหาสาระในเล่มนี้ ยังคงอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการกิจการของกรมที่ดิน อาทิ การเรียกเอกสารหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เยาว์ฯ การปฏิบัติราชการแทนและการรักษาราชการแทน เป็นต้น รวมทั้งสาระน่ารู้เล่าสู่กันฟังและอื่นๆ ครบถ้วนเหมือนเดิม

หวังว่าสาระประโยชน์ที่กองบรรณาธิการคัดสรรนำมาเสนอจะอำนวยความสะดวกให้แก่เพื่อนสมาชิกและผู้สนใจทั่วไปได้ครบถ้วนเหมือนเดิม

พบกันใหม่ ฉบับหน้า

บก.

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารที่ดิน เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ กรมที่ดินและบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

CONTENT สารบัญ

ปีที่ ๕๘ ฉบับที่ ๒ เดือน มีนาคม-เมษายน ๒๕๕๕

- ๓ เรื่องจากปก : ๑๒๐ ปี กระทรวงมหาดไทย
๗ บทความพิเศษเนื่องในโอกาสครบรอบ
๑๕๐ ปี วันประสูติของสมเด็จพระเจ้า
บรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

เรื่องน่ารู้...

- ๑๐ การเรียกเอกสารหลักฐานบัตรประจำตัว
ประชาชนของผู้เยาว์ตั้งแต่อายุ ๗ ปี
บริบูรณ์ขึ้นไป
๑๙ การปฏิบัติราชการแทนและการรักษาราชการแทน
๒๒ แนวทางการพิจารณาของคณะกรรมการ
พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดิน
เกี่ยวกับการถือครองที่ดินของคนต่างด้าว
๒๖ สรุปสาระสำคัญการเปิดโอกาสให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

ความเห็นของคณะกรรมการ กฤษฎีกาเกี่ยวกับที่ดินของวัด...

- ๓๔ เรื่อง สถานะของที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง
ในบริเวณสุสานวัดพระศรีมหาธาตุฯ
๔๑ เรื่อง หลักเกณฑ์การออกโฉนดที่ดินจาก
หลักฐาน ส.ค.๑ (ที่ดินของวัด) ในเขต
อุทยานแห่งชาติฯ

เล่าสู่กันฟัง...

- ๔๘ ผลกระทบและการปรับตัวของภาคราชการไทย
กับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน
๕๕ ความเป็นมาของวันสงกรานต์

สรรหาสาระ...

- ๖๔ การออกกำลังกาย
๖๘ ไปเที่ยวงานพืชสวนโลก

ข้อคิด—คำคม...

- ๗๔ รู้สึกท้อแท้กับสภาพสังคมในตอนนี้
๗๕ ภาชิต คติพจน์ ของอังกฤษ

ลานกวี...

- ๗๖ ศาสตราจารย์และหมอดู

ใต้ร่มธรรมะ...

- ๗๗ นิทานเซน : รสชาติของเกลือ

ภาพเล่าเรื่อง...

๑๒๐ ปี กระทรวงมหาดไทย*

กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การอำนวยความสะดวกของสังคม การส่งเสริมและพัฒนาการเมืองการปกครอง การพัฒนาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน การทะเบียนราษฎร ความมั่นคงภายใน กิจการสาธารณภัย และการพัฒนาเมือง

และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย สื่อมวลชนไทย มักจะเรียกขาน กระทรวงมหาดไทย ว่า **กระทรวงคลองหลอด**

● ประวัติกระทรวง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีพระบรมราชโองการตั้งกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2435 และได้ทรงมอบหมายให้สมเด็จพระยาธำรงราชานุภาพ เป็นองค์ปฐมเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย งานของกระทรวงมหาดไทยในระยะเริ่มต้นจัดแบ่งเป็น 3 กรม คือ **กรมมหาดไทยกลาง** มีหน้าที่ทั่วไป **กรมมหาดไทยฝ่ายเหนือ** มีหน้าที่ปราบปรามโจรผู้ร้าย และงานด้านอัยการ **กรมพลมณฑล** มีหน้าที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. 2435 สมเด็จพระยาธำรงราชานุภาพ ได้ทรงจัดระบบการบริหารราชการในส่วนภูมิภาคขึ้นใหม่ เรียกว่า เทศาภิบาล โดยแบ่งการปกครองเป็นมณฑล เมือง และอำเภอ ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2476 แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจึงมีโครงสร้างตามพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัด (ข้าหลวง) และนายอำเภอเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการจังหวัด และประธานคณะกรรมการอำเภอ ทั้งนี้ในส่วนท้องถิ่นซึ่งได้กำหนดให้มีการปกครองตนเองในรูปต่างๆ นั้น ก็อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทยด้วย

หลังจากนั้น ได้มีการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และการแบ่งส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม อีกหลายครั้ง จนถึงในปัจจุบัน

● หน้าที่และความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย

เมื่อพิจารณาถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามบทบัญญัติกฎหมายอื่นๆ ประกอบด้วยแล้ว ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย สรุปได้ 4 ประการ คือ

1. **ด้านการเมืองการปกครอง** กระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกการปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การปกครองและการบริหาร หน่วยราชการส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และการรักษาความมั่นคงของชาติ

2. **ด้านเศรษฐกิจ** กระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งจะต้องประสานและร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับส่วนราชการต่างๆ ของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังรับผิดชอบการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร การคุ้มครองผู้เช่านา การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขนาดเล็กนอกเขตชลประทาน และการชลประทานราษฎร์ เป็นต้น

3. **ด้านสังคม** กระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชน และการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เป็นต้น

4. **ด้านการพัฒนาทางกายภาพ** กระทรวงมหาดไทยมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดชุมชนการจัดที่ดิน การให้บริการขั้นพื้นฐานในชนบท การจัดผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ และการให้บริการสาธารณูปโภคในเขตเมือง เป็นต้น

● หน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล

กระทรวงมหาดไทยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 8 กรม และมีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล 5 รัฐวิสาหกิจ ดังนี้

ส่วนราชการ	รัฐวิสาหกิจ
1. สำนักงานรัฐมนตรี	1. การไฟฟ้านครหลวง
2. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	2. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
3. กรมการปกครอง	3. การประปานครหลวง
4. กรมการพัฒนาชุมชน	4. การประปาส่วนภูมิภาค
5. กรมที่ดิน	5. องค์การตลาด
6. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
7. กรมโยธาธิการและผังเมือง	
8. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	

● รายนามเสนาบดีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยของไทย

๑. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เมษายน พ.ศ.2435 – สิงหาคม พ.ศ.2458
๒. เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ (เชย กัลยาณมิตร) มกราคม พ.ศ. 2458 – สิงหาคม พ.ศ. 2465
๓. เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม) สิงหาคม พ.ศ. 2465 – มีนาคม พ.ศ. 2468
๔. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ พฤษภาคม พ.ศ. 2469 – เมษายน พ.ศ. 2471

๕. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต 1 เมษายน พ.ศ. 2471 - 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475
๖. พระยาจำแลนยบตีศรีบริบาล (ชิต สุนทรวร) 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 - 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476
๗. พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์ (หม่อมราชวงศ์ประยูร อิศรศักดิ์) 21 มิถุนายน พ.ศ. 2476 - 16 ธันวาคม พ.ศ. 2476
๘. นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) 16 ธันวาคม พ.ศ. 2476 - 29 มีนาคม พ.ศ. 2477
๙. หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) 29 มีนาคม พ.ศ. 2477 - 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478
๑๐. พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478 - 16 ธันวาคม พ.ศ. 2481
๑๑. จอมพล ป. พิบูลสงคราม (แปลก ชีตตะสังคะ) 21 ธันวาคม พ.ศ. 2481 - 22 สิงหาคม พ.ศ. 2484 ; 15 เมษายน พ.ศ. 2491 - 25 มิถุนายน พ.ศ. 2492 ; 2 สิงหาคม พ.ศ. 2497 - 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500
๑๒. พลเอก หลวงเซวณศักดิ์สงคราม (ช่วง ขวัญเขต) 22 สิงหาคม พ.ศ. 2484 - 7 มีนาคม พ.ศ. 2485 ; 24 มีนาคม พ.ศ. 2489 - 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2490
๑๓. พลเอก มังกร พรหมโยธี (มังกร ผลชีวิน) 10 มีนาคม พ.ศ. 2485 - 1 สิงหาคม พ.ศ. 2487 ; 28 มิถุนายน พ.ศ. 2492 - 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494
๑๔. นาวาเอก หลวงศุภชลาศัย ร.น. (บุ่ง ศุภชลาศัย) 2 สิงหาคม พ.ศ. 2487 - 17 กันยายน พ.ศ. 2488
๑๕. นายทวี บุญยเกตุ 19 กันยายน พ.ศ. 2488 - 31 มกราคม พ.ศ. 2489
๑๖. พระยาศรีเสนา (สะ สมบัติศิริ) 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2489 - 24 มีนาคม พ.ศ. 2489
๑๗. พระยาสุนทรพิพิธ (เชย สุนทรพิพิธ) 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 - 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490
๑๘. พลโท หลวงสินาดโยธารักษ์ (ชิต มั่นศิลป์) 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 - 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2491
๑๙. พันตรี ควง อภัยวงศ์ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2491 - 8 เมษายน พ.ศ. 2491
๒๐. พลตรี บัญญัติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 - 12 ธันวาคม พ.ศ. 2496
๒๑. พลเรือโท หลวงสุนาวินวิวัฒน์ (พิศาล สุนาวินวิวัฒน์) 12 ธันวาคม พ.ศ. 2496 - 2 สิงหาคม พ.ศ. 2497
๒๒. พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ 31 มีนาคม พ.ศ. 2500 - 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501
๒๓. พลเอก ประภาส จารุเสถียร 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2502 - 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516
๒๔. นายกมล วรรณประภา 16 ตุลาคม พ.ศ. 2516 - 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2517
๒๕. พลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 - 13 มีนาคม พ.ศ. 2518
๒๖. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ 17 มีนาคม พ.ศ. 2518 - 8 มกราคม พ.ศ. 2519
๒๗. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช 8 มกราคม พ.ศ. 2519 - 20 เมษายน พ.ศ. 2519
๒๘. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช 20 เมษายน พ.ศ. 2519 - 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519
๒๙. นายสมัคร สุนทรเวช 22 ตุลาคม พ.ศ. 2519 - 19 ตุลาคม พ.ศ. 2520

๓๐. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 – 11 สิงหาคม พ.ศ. 2521
๓๑. พลเอก เล็ก แนวมาลี 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 – 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523
๓๒. นายประเทือง กิริติบุตร 21 มีนาคม พ.ศ. 2523 – 23 มิถุนายน พ.ศ. 2524
๓๓. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2523 – 5 สิงหาคม พ.ศ. 2529
๓๔. พลเอก ประจวบ สุนทรากร 11 สิงหาคม พ.ศ. 2529 – 3 สิงหาคม พ.ศ. 2531
๓๕. พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร 9 สิงหาคม พ.ศ. 2531 – 9 มกราคม พ.ศ. 2533 ;
14 ธันวาคม พ.ศ. 2533 – 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534
๓๖. นายบรรหาร ศิลปอาชา 9 มกราคม พ.ศ. 2533 – 9 ธันวาคม พ.ศ. 2533 ;
18 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 – 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539
๓๗. พลเอก อิศระพงศ์ หนูนักรดี 6 มีนาคม พ.ศ. 2534 – 22 มีนาคม พ.ศ. 2535
๓๘. พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ 17 เมษายน พ.ศ. 2535 – 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2535
๓๙. พลตำรวจเอก เกา สารสิน 18 มิถุนายน พ.ศ. 2535 – 23 กันยายน พ.ศ. 2535
๔๐. พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2535 – 11 ธันวาคม พ.ศ. 2537
๔๑. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2537 – 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ;
14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 – 29 มีนาคม พ.ศ. 2543
๔๒. นายเสนาะ เทียนทอง 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 – 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540
๔๓. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน 11 เมษายน พ.ศ. 2543 – 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543
๔๔. ร้อยตำรวจเอก ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 – 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545
๔๕. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 – 10 มีนาคม พ.ศ. 2547
๔๖. นายโกศล พลกุล 10 มีนาคม พ.ศ. 2547 – 11 มีนาคม พ.ศ. 2548
๔๗. พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์ 11 มีนาคม พ.ศ. 2548 – 2 สิงหาคม พ.ศ. 2548
๔๘. พลอากาศเอก คงศักดิ์ วันทนา 2 สิงหาคม พ.ศ. 2548 – 19 กันยายน พ.ศ. 2549
๔๙. นายอารีย์ วงศ์อารยะ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2549 – 1 ตุลาคม พ.ศ. 2550
๕๐. พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2550 – 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550
๕๑. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 – 1 สิงหาคม พ.ศ. 2551
๕๒. พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2551 – 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551
๕๓. นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 – 9 สิงหาคม พ.ศ. 2554
๕๔. นายยิ่งยง วิชัยดิษฐ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน

บทความพิเศษ เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๕๐ ปี วันประสูติของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

เรียบเรียงโดย หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่
www.prince-danrong.moi.go.th

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ได้ทรงมีพระราชดำรัสต่อ พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นดำรงราชานุภาพ ดังความตอนหนึ่งว่า **“เราทั้งหลายเฉพาะได้ เกิดมาในประเทศนี้รวมกันแล้ว บางคน ก็ต้องอยู่ในตำแหน่งอันใหญ่บางคนก็อยู่ใน ตำแหน่งอันน้อย แต่แม้ว่าจะมียศตำแหน่ง แปรลกกันในระหว่างพวกเราฉันใดก็ดียัง มีหน้าที่อันหนึ่งซึ่งเราทั้งหลายย่อมมีอยู่ เหมือนกันหมด คือว่ามีหน้าที่จะต้องมีรักซึ่ง กันและกัน และจะต้องกระทำการตามกำลัง ของตนที่จะกระทำได้ เพื่อให้บ้านเมืองของ เรามีความสุข รุ่งเรืองขึ้น”**

จึงนับเป็นหน้าที่ของประชาชนคนไทยใน ทุกยุคทุกสมัยที่จะน้อมนำใส่เกล้าฯ ไว้เสมอ และ นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สุขแก่ชาติบ้านเมือง ตามพระราชประสงค์

พระบรมราชปณิธานอันมีความหมาย ที่ยิ่งใหญ่แก่พสกนิกรทุกหมู่เหล่าดังกล่าวข้าง ดัน ถือเป็นสิ่งที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรม พระยาดำรงราชานุภาพ ทรงมีความมุ่งมั่น ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นวิสัยทัศน์ของประชาชนไทย

และข้าราชการ เริ่มตั้งแต่เมื่อทรงได้รับพระ มหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยพระองค์แรก เมื่อ ๑๒๐ ปีที่แล้ว ตรงกับวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๓๕

เมื่อแรกทีเดียวก็ได้ขอพระราชทาน เข้ากราบบังคมทูลในลักษณะที่ปฏิเสธต่องาน มหาดไทยด้วยในขณะนั้นทรงมีความสนพระทัย กับงานด้านการศึกษาอย่างจริงจัง อีกทั้งเกรงว่า จะปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ดีสมดังพระราชประสงค์แต่ แล้วพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กลับมีพระราชดำรัสตอบสมเด็จพระ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

“ดำรง ฉันเชื่อว่าเธอจะทำการศึกษ ความสำเร็จ แต่บ้านเมืองขณะนี้อยู่บนอันตราย ถ้าเรாதกเป็นข้าเขาคือการศึกษาที่เธอรักจะ อยู่ที่ไหน ใครเขาเป็นนาย เขาก็ต้อง เปลี่ยนแปลงไปตามความพึงพอใจเขา เรามา ช่วยกันรักษาชีวิตของประเทศไว้จะไม่ดีกว่า หรือ ถ้าเธอติดขัดอย่างไรมาปรึกษาฉันได้”

การปฏิบัติการปกครองได้เริ่มต้นขึ้น อันมี ที่มาจากปัญหากระบวนการปกครองที่เรียกว่า ความสัมพันธ์แบบหลวมๆ คือ ระบบกินเมือง

และหัวเมืองประเทศราช การปกครองเมืองในสมัยนั้นแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ เมืองหลวง หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอก และหัวเมืองประเทศราช (ซึ่งยังแบ่งออกเป็นหัวเมืองประเทศราชทางเหนือ ตะวันออก และใต้) การปกครองเช่นนี้ทำให้เกิดความอ่อนแอและปราศจากความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มิใช่รัฐเดี่ยวตามความหมายในทางรัฐศาสตร์การปกครองปัจจุบัน ก็เพราะต่างฝ่ายต่างอยู่ มีการใส่ร้ายป้ายสีคู่แข่งอำนาจ และขึ้นอยู่กับผู้ปกครองเมืองเป็นสำคัญ เป็นการยากต่อการพัฒนาประเทศในยุทธศาสตร์ของความเป็นราชอาณาจักรที่มั่นคงกับอีกเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าในขณะนั้นคือ การที่มหาประเทศตะวันตกกำลังทำการล่าอาณานิคมดังที่ประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ต้องตกเป็นเมืองขึ้นเสียเอกราชไปโดยง่ายดาย

ปฐมบททางกลยุทธ์เพื่อการเผชิญหน้าในเวลานั้น จึงขึ้นอยู่กับการณ์ที่ประเทศสยามจะเข้าร่วมเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียวความรักสมัครสมานของทุกๆ คนในชาติ และปรับปรุงรูปแบบทางการบริการไปสู่ความเป็นระเบียบแบบแผนทางการปกครองที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้ต่างชาติดูหมิ่นดูแคลนว่าไทยเป็นชาติที่ล้าหลัง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชผู้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นมิได้ทรงมีความเสียพระราชหฤทัยแม้แต่น้อย ด้วยพระเจ้านั่งยองยาเธอพระองค์นี้ได้ทรงปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายสมตามพระราชประสงค์ส่งผลให้ประเทศชาติได้รับการพัฒนาสู่ความเจริญก้าวหน้า และรอดพ้นจากการตกเป็นประเทศราชของมหาอำนาจตะวันตกได้เป็นผลสำเร็จ แม้ต้องสูญเสียดินแดนบางส่วนไปก็ตาม แต่ก็เพื่อที่จะรักษาพระราช

อาณาเขตส่วนใหญ่ไว้และดำรงความเป็นไทยมาได้ตราจบทุกวันนี้

การพัฒนากระทรวงมหาดไทยเริ่มต้นขึ้นที่การวางรากฐานระบบการทำงานตามพระบรมราชโบายการปรับปรุงประเทศเข้าสู่ยุคสยามใหม่ของสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงที่ได้ทรงวางไว้ ๔ ประการหลัก ได้แก่

๑. ให้แก้ลักษณะการปกครองแบบประเทศราชมาเป็นแบบราชอาณาจักร ด้วยการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของความรักใคร่ปรองดองของผู้คนพลเมืองให้เป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่แบ่งแยกด้วยภาคหรือหัวเมืองน้อยใหญ่ ส่วนความแตกต่างของชาติพันธุ์ก็ให้ปลูกฝังจิตสำนึก และเจตคตินิยมอันพึงมีอยู่ร่วมกันในความเป็นประชาชนชาวสยามผู้ต่างมีความเคารพและเทิดทูนต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฐานะที่ทรงเป็นพ่อของแผ่นดิน ความผูกพันอันเป็นคุณลักษณะพิเศษต่อพระราชสถานะของพระมหากษัตริย์นี้จึงเกิดขึ้นและสั่งสมอยู่กับคนไทยมาเป็นเวลาช้านาน

๒. ให้รวมการบังคับบัญชาการหัวเมืองซึ่งแต่เดิมเคยแยกกันอยู่ตามส่วนราชการอื่นๆ ที่ถือเป็นราชประเพณีปฏิบัติ แต่ให้มารวมอยู่ที่ราชการส่วนกลางผ่านกระทรวงมหาดไทย ระเบียบ ธรรมเนียม การบริหารราชการแผ่นดินจึงเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่สมัยนั้นที่การใดๆ ในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นจะมีการนำขึ้นกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ให้ผ่านกระทรวงมหาดไทยในทุกเรื่องไป

๓. ให้จัดรวมหัวเมืองต่างๆ ขึ้นเป็นมณฑลตามสมควรแก่ภูมิประเทศและวัฒนธรรม เพื่อให้สะดวกแก่การปกครอง โดยมีข้าหลวงเทศาภิบาลผู้ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นข้าต่างพระเนตรพระกรรณไปบังคับบัญชาใน

ทุกๆ มณฑล อันได้กลับกลายมาเป็นรูปแบบของรัฐเดี่ยวทางการบริหารและระบบผู้ว่าราชการจังหวัดใน ๓๖ จังหวัดในปัจจุบันซึ่งจะมีความแตกต่างกันรูปแบบทางการบริหารกรุงเทพมหานคร และการปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. การเปลี่ยนแปลงที่ทรงพระราชดำรินี้โปรดให้ดำเนินการเป็นขั้นๆ โดยมีให้เกิดความอลหม่านทางสังคมอันสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง แต่เพื่อให้รองรับทัศนคติของผู้คนพลเมืองในการก้าวเข้าสู่ความเป็นประเทศที่ทันสมัยพร้อมกับจรรโลงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของความเป็นชาติไทย

มาตรการใหม่ที่เกิดขึ้นอีกเรื่องหนึ่งคือการกำหนดให้ข้าราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ผู้ใดได้เข้ารับราชการยامنนั้นถือว่าได้สนองพระเดชพระคุณแผ่นดิน ซึ่งทั้งตนเองตลอดจนญาติและมีมิตรต่างล้วนมีความภาคภูมิใจต่อสถานภาพของความเป็นข้าราชการในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ค่านิยมที่เรียกว่าเป็นเกียรติศักดิ์จึงถือกำเนิดขึ้นในรัชสมัยนี้ และถือเป็นแบบอย่างของสถาบันข้าราชการในเวลาต่อมา ได้แก่ การใช้ความรู้ความสามารถในการสมัครเข้ารับราชการ ลักษณะอุปนิสัยใจคอส่วนตัวที่จะต้องมียศยศยศไมตรีต่อเพื่อนร่วมชาติ มีระบบการจ่ายเงินเดือน เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง โยกย้าย ถอดถอน มีวาระการประชุมประจำเดือน ระบบการรับส่งหนังสือราชการ การพิจารณาลงโทษตามระเบียบวินัยของข้าราชการที่มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงกับส่วนกลาง การปฏิบัติได้เช่นนี้ได้ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทยภายใต้นโยบายแห่งรัฐ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับอำเภอใจของผู้ปกครองตั้งแต่เก่าก่อนอีกต่อไป

ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางภาครัฐทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงของการปฏิบัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพฯ จึงขอพระราชทานจัดตั้งโครงการฝึกอบรมภายในกระทรวงมหาดไทยขึ้น โดยบุคคลผู้เข้ารับการเรียนรู้จะถวายตัวเป็นมหาดเล็กหลวง และมีจำนวนเพียงเท่าที่กระทรวงต่างๆ มีความต้องการบุคลากร ผู้มีความรู้ทางวิทยาการ ไม่รับมากกระทั่งเกินจำนวนจนหางานทำไม่ได้ พร้อมกับการกวดขันในเชิงคุณภาพและจริยธรรม โรงเรียนมหาดเล็กหลวงแห่งนี้ถือได้ว่าเป็นสถานศึกษาที่ผลิตข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถออกมารับใช้บ้านเมืองเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อแผ่นดินไทย ซึ่งท้ายสุดได้พัฒนามาเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือน และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันศึกษาอันเป็นความทรงจำแห่งความรักและเทิดทูนที่พสกนิกรทั้งมวลมีต่อสมเด็จพระปิยมหาราช อาจกล่าวได้ว่าสถาบันดำรงราชานุภาพของกระทรวงมหาดไทยก็ได้ถือกำเนิดขึ้นตามเจตนารมณ์นี้เช่นกัน ซึ่งปัจจุบันมีภาระหน้าที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาวิจัยและฝึกอบรมข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจทั่วราชอาณาจักรอันเป็นที่ยอมรับในวิทยฐานะและบทบาททางด้านวิชาการอย่างกว้างขวาง.

การเรียกเอกสารหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนของพืเยาว์ ตั้งแต่อายุ ๗ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป*

การเรียกเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ด้วยปัจจุบันได้ประกาศใช้ พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป มีสาระสำคัญ โดยสรุปคือกำหนดให้บุคคลสัญชาติไทย ซึ่ง

มีอายุตั้งแต่เจ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน.....ฯ

กรมที่ดินจึงได้มีหนังสือเวียน ที่ มท.๐๕๐๕.๑/ว๓๙๑๗ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติในการเรียกเอกสารหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เยาว์ที่มีอายุตั้งแต่ ๗ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป เพื่อประกอบการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชน ใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้เยาว์ที่ออกตามความใน พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อให้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาตัวบุคคลตามระเบียบ คำสั่งของกรมที่ดิน และขอให้ศึกษาทำความเข้าใจ หนังสือเวียนดังกล่าวเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

* หนังสือเวียนกรมที่ดินที่ มท ๐๕๐๕.๑/ว ๓๙๑๗ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๑๕.๑/ว ๓๙๑๗

กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง การเรียกเอกสารหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เยาว์อายุตั้งแต่ ๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔
จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอนที่ ๓๔ ก ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๒ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ มีสาระสำคัญโดยสรุปคือ กำหนดให้บุคคลสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่เจ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนและต้องยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่แก้ไขแล้ว หรือมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้วแต่กรณี แต่หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกัน ให้ออกใบรับแก่ผู้ยื่นคำขอ และใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ในการยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบสวนคู่กรณีและเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็นตามมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และต้องสอบสวนถึงสิทธิความสามารถและความสมบูรณ์ของนิติกรรมตามกฎหมาย มท. ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๒ ประกอบ

กับตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๑๐/๒๔๗๕ เรื่อง การทำนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ของผู้เยาว์ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๔๗๕ กำหนดให้ผู้ปกครองของผู้เยาว์นั้นทำแทนผู้เยาว์ และคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๔/๒๕๐๖ เรื่อง การสอบสวนสิทธิของผู้มาทำการเกี่ยวกับที่ดิน ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๖ เวียนโดยหนังสือกรมที่ดิน ที่ ๔๕๒๖/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๖ วางแนวทางปฏิบัติในเรื่องการพิจารณาตัวบุคคลผู้ชาย หรือผู้จ้างเอง ว่าถ้าไม่เป็นที่รู้จักก็ควรให้หาผู้ที่เชื่อถือได้ มารับรอง นอกจากนั้นก็ควรได้ตรวจสอบสิ่งอื่นๆ ประกอบ เช่น บัตรประจำตัวที่มีอยู่ตามกฎหมาย เป็นต้น และให้ผู้รับซื้อ หรือผู้รับจ้างเอง รับรองอีกชั้นหนึ่งด้วย ดังนั้น เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติในการเรียกเอกสารหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เยาว์ที่มีอายุตั้งแต่ ๗ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเพื่อประกอบการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชน ใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้เยาว์ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาตัวบุคคลตามคำสั่งกรมที่ดินดังกล่าว แต่หากผู้จดทะเบียนไม่สามารถแสดงบัตรประจำตัวประชาชน ใบรับหรือใบแทนใบรับของผู้เยาว์ได้ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงและบันทึกถ้อยคำบิดาและมารดา ผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ที่ควรเชื่อถือได้ เพื่อยืนยันจนเป็นที่เชื่อได้ว่าผู้เยาว์มีตัวตนอยู่จริงและมีสัญชาติไทยไว้เป็นหลักฐาน แล้วดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมต่อไปได้ พร้อมนี้ได้ส่งสำเนาพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ มาเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ศึกษาทำความเข้าใจและถือปฏิบัติแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ**

(นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๖๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๒๔

(สำเนา)

พระราชบัญญัติ
บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
เป็นปีที่ ๖๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๖ ทวิ และมาตรา ๖ ตรี
แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตร
ประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่เจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงตามวรรคสอง ซึ่งมีบัตรประจำตัวตามกฎหมาย
อื่นให้ใช้บัตรประจำตัวนั้นแทนได้

ผู้ซึ่งมีอายุเกินเจ็ดสิบปีและผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงจะขอมีบัตรก็ได้

มาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมีบัตรตามมาตรา ๕ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่

(๑) วันที่อายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์

(๒) วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติ
ไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๓) วันที่นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

(๔) วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น

มาตรา ๖ ทวิ บัตรให้ใช้ได้นับแต่วันออกบัตรและมีอายุแปดปีนับแต่วันเกิดของผู้ถือบัตรที่ถึงกำหนดภายหลังจากวันออกบัตร

บัตรที่ยังไม่หมดอายุในวันที่ผู้ถือบัตรมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ ให้ใช้บัตรนั้นต่อไปได้ตลอดชีวิต

มาตรา ๖ ตรี ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในหกสิบวันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ เบญจ ในกรณีที่มีเหตุสมควร รัฐมนตรีจะขยายกำหนดเวลาตามมาตรา ๖ มาตรา ๖ ตรี หรือมาตรา ๖ จัตวา สำหรับท้องที่ใดหรือบุคคลใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ จ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖

“มาตรา ๖ จ การขอมีบัตรตามมาตรา ๖ และการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา ของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖

“มาตรา ๗/๑ บัตรนอกจากจะมีรายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ แล้ว จะมีหน่วยความจำเพื่อบันทึกข้อมูลอื่นของผู้ถือบัตรด้วยก็ได้ แต่ข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำดังกล่าวต้องไม่สามารถเปิดเผยต่อบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งมิใช่เป็นผู้จัดทำหรือรวบรวมข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตร หรือเป็นการเปิดเผยต่อหน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลนั้นเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรโดยได้รับความยินยอมจากผู้ถือบัตรหรือเพื่อประโยชน์ของรัฐ หรือเพิ่มความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ การขอมิบัตร การขอมิบัตรใหม่ การขอเปลี่ยนบัตร การออกบัตรและการออกใบรับและการออกใบแทนใบรับ ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถออกบัตรให้ผู้ยื่นคำขอได้ในวันเดียวกันให้ออกใบรับแก่ผู้ยื่นคำขอ

ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้นให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับหรือใบแทนใบรับ และการใช้ใบรับหรือใบแทนใบรับให้ใช้ร่วมกับบัตรเดิม เว้นแต่เป็นกรณีการขอมิบัตรครั้งแรกหรือบัตรหายหรือถูกทำลายทั้งหมด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๗/๑ ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจะขอตรวจหลักฐานรายการหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับบัตร และจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารหรือคัดและรับรองสำเนาด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อพนักงานกำหนดระยะเวลาการขอมิบัตรตามมาตรา ๖ ผู้ซึ่งต้องมิบัตรตามมาตรา ๕ ซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมิบัตรแทนตามมาตรา ๖ จ แล้วแต่กรณี ไม่ยื่นขอมิบัตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

เมื่อพนักงานกำหนดระยะเวลาการขอมิบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตรี วรคหนึ่ง หรือการขอมิบัตรใหม่ หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา วรคหนึ่ง ผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือบุคคล ซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอมิบัตรแทนตามมาตรา ๖ จ แล้วแต่กรณี ไม่ยื่นขอมิบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

ในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากผู้ซึ่งต้องมิบัตรหรือผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ได้ยื่นคำขอด้วยตนเองแล้ว ให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นคำขอแทนตามมาตรา ๖ จ ไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ใดเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลที่บันทึกไว้ในหน่วยความจำตามมาตรา ๗/๑ อันมิใช่ข้อมูลทั่วไปที่ปรากฏอยู่บนบัตรตามมาตรา ๗ โดยมีได้รับความยินยอมจาก

ผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเข้าถึงข้อมูลหรือเปิดเผยตามมาตรา ๑๐ หรือตามคำสั่งศาล หรือเข้าถึงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นในการปฏิบัติหน้าที่”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ผู้ถือบัตรซึ่งเสียสัญชาติไทยผู้ใด

(๑) ไม่ส่งมอบบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ซึ่งตนหมดสิทธิใช้ตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ใด

(๑) ยื่นคำขอมีบัตรโดยมิได้มีสัญชาติไทย ด้วยการแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) แจ้งข้อความหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการขอมีบัตรตามมาตรา ๖ หรือการขอมีบัตรใหม่ตามมาตรา ๖ ตริ หรือการขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรตามมาตรา ๖ จัตวา อันมิใช่เป็นกรณีตาม (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ปลอมบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ใช้หรือแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ อันเกิดจากการกระทำความผิดตาม

(๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๔) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ด้วยให้ลงโทษตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี แต่กระหนเดียว

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นเจ้าพนักงานออกบัตร เจ้าพนักงานตรวจบัตร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ผู้ถือบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป ผู้ใดไม่สามารถแสดงบัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๔ บรรดาคำขอที่ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ บรรดาบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุตามที่ระบุไว้ในบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับนั้น

บัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับตามวรรคหนึ่งซึ่งยังไม่หมดอายุ ผู้ถือบัตร ใบรับหรือใบแทนใบรับ ประสงค์จะมีบัตรใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ต้องมีบัตรหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แต่ต้องมีบัตรตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีจำเป็นรัฐมนตรีจะประกาศขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปอีกก็ได้

มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรกแต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่ตัดสิทธิบุคคลเหล่านั้นที่จะขอมีบัตร

มาตรา ๑๘ ให้บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การออกบัตรตามมาตรา ๖ จัตุวา	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๒) การออกใบแทนใบรับ	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๓) การขอคัดและรับรองสำเนาข้อมูลเกี่ยวกับบัตร	ฉบับละ ๑๐ บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนไว้ใช้แสดงตนเพื่อประโยชน์ในการเข้ารับบริการสาธารณะของรัฐ จึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการการออกบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการที่รัฐจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชนในด้านต่างๆ ผ่านทางบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อประโยชน์ของผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวและสภาวะการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การปฏิบัติราชการแทน และการรักษาราชการแทน*

ในการปฏิบัติราชการนั้น กฎหมายกำหนดให้มีการมอบอำนาจกันได้ และกำหนดให้ใช้สำหรับการมอบอำนาจกรณีต่างๆ แตกต่างกันไป ซึ่งปรากฏว่ามีผู้ใช้คำในกรณีการมอบอำนาจ เช่น ปฏิบัติราชการแทน รักษาราชการแทน รักษาการในตำแหน่ง หรือแม้แต่คำว่า ทำการแทน ทำให้เกิดความสับสนและสงสัยว่าการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการนั้นที่ถูกต้องจะต้องใช้คำใด และในกรณีใด

เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการปฏิบัติราชการคำว่า “ปฏิบัติราชการแทน” บัญญัติอยู่ในหมวด ๕ มาตรา

๓๘ - ๔๐ หมายถึง การมอบอำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในเรื่องใด ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือ ส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการ

แทนได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา^๑ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ การกระจายความรับผิดชอบตามสภาพ ของตำแหน่ง ของผู้รับมอบอำนาจ และการมอบอำนาจนี้จะต้องทำเป็นหนังสือ โดยผู้ปฏิบัติราชการแทนจะมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบอำนาจหรือมอบหมาย และการมอบอำนาจจะคงมีอยู่ตลอดเวลา จนกว่าจะมีการยกเลิกการมอบอำนาจนั้น ดังนั้น การปฏิบัติราชการแทนจึงเป็นการมอบอำนาจในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่มอบอำนาจให้บุคคลอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนในบางเรื่องเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว สะดวกแก่ประชาชน และกระจายความรับผิดชอบ เช่น อธิบดีมอบอำนาจในการสั่งเพิกถอน หรือแก้ไขตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจในการอนุมัติเกี่ยวกับพัสดุ หรือการลาให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทน เป็นต้น

สำหรับคำว่า “รักษาราชการแทน” บัญญัติอยู่ในหมวด ๖ มาตรา ๔๑ - ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ หมายถึง กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ กฎหมายกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง

* กลุ่มพัฒนาระบบการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ส่วนมาตรฐานการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม สำนักมาตรฐานทะเบียนที่ดิน

เข้าไปรักษาราชการแทนในตำแหน่งนั้น โดยผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งที่ตนแทน การรักษาราชการแทนดังกล่าว เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายไม่ต้องการแต่งตั้ง และเมื่อมีผู้ดำรงตำแหน่งแล้วหรือมาปฏิบัติหน้าที่ได้แล้วการรักษาราชการแทนก็จะสิ้นสุดลง ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ กำหนดให้มีการรักษาราชการแทนสำหรับบางตำแหน่ง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง/ทบวง เลขาธิการรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง/ทบวง รองปลัดกระทรวง/ทบวง อธิบดี รองอธิบดี เลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งเทียบเท่าปลัดกระทรวงหรืออธิบดีในส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการกรม และผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากอง^๒

ส่วนคำว่า “รักษาราชการในตำแหน่ง” ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดกรณีที่มีได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กรณีตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญว่างลงหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาราชการในตำแหน่งได้^๓ ดังนั้นในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ จะใช้คำว่า “รักษาราชการในตำแหน่ง” โดยผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ จะต้องมีคำสั่งแต่งตั้ง เช่น ตำแหน่งผู้อำนวยการส่วน หรือหัวหน้าฝ่ายในสำนัก/กองใดในกรมที่ดิน อธิบดีซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ มีอำนาจแต่งตั้งผู้รักษาราชการในตำแหน่งได้

จึงสรุปได้ว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น แม้ผู้บังคับบัญชาอยู่ปฏิบัติหน้าที่หรือสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ก็สามารถมอบอำนาจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่แทนเพื่อความรวดเร็ว สะดวกแก่ประชาชน โดยการมอบอำนาจเป็นหนังสือ ซึ่งกรณีนี้ให้คำว่า “ปฏิบัติราชการแทน” สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ จะใช้คำว่า “รักษาราชการแทน” หรือ “รักษาราชการในตำแหน่ง” แล้วแต่กรณี “การรักษาราชการแทน” จะเกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายไม่ต้องการแต่งตั้งเป็นไปโดยอัตโนมัติ ส่วน “การรักษาราชการในตำแหน่ง” ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุจะต้องมีคำสั่งแต่งตั้ง โดยผู้รักษาราชการแทน หรือรักษาราชการในตำแหน่งจะมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งที่ตนแทน และเมื่อมีผู้ดำรงตำแหน่งแล้วหรือมาปฏิบัติหน้าที่ได้แล้วการรักษาราชการแทนหรือรักษาราชการในตำแหน่ง ก็จะสิ้นสุดลง ส่วนคำว่า “ทำการแทน” ไม่ปรากฏว่ามีบัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี แม้กฎหมายจะกำหนดให้มีการมอบอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ แต่บางเรื่องผู้มอบอำนาจอาจไม่มอบอำนาจก็ได้^๔ โดยการกำหนดไม่ให้มีการมอบอำนาจในบาง

เรื่องได้ ดังนั้นกรณีที่กรมที่ดินมีคำสั่งกำหนดหน้าที่และทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของเจ้าพนักงานที่ดิน^๕ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เช่น การลงลายมือชื่อในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน การส่งโฉนดที่ดิน การส่งแก้ไขรูปแผนที่ และเนื้อที่ ตามมาตรา ๖๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การส่งการเกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในจำนวนทุนทรัพย์ที่กำหนดฯ จึงไม่อาจมอบหมายหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่น “ปฏิบัติราชการแทน” ได้แต่เฉพาะกรณีที่เจ้าพนักงานที่ดินนั้นไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เท่านั้นที่ “ผู้รักษาราชการแทน” หรือ “รักษาการในตำแหน่ง” แล้วแต่กรณีจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแทนได้

^๑ พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

^๒ มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

^๓ มาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

^๔ มาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

^๕ คำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๙๕๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒

แนวทางการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดิน เกี่ยวกับการถือครองที่ดินของคนต่างด้าวและนิติบุคคลเพื่อการศาสนา*

เนื่องจากการพิจารณาข้อหาหรือเกี่ยวกับการถือครองที่ดินของคนต่างด้าวหรือนิติบุคคลเพื่อการศาสนา ซึ่งได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดินพิจารณาเป็นเรื่องที่ควรศึกษาและถือเป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ได้ถ้ามีเรื่องทำนองนี้ ผู้เขียนจึงได้สรุปแนวทางการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดิน เกี่ยวกับการกำหนดสิทธิในที่ดินเพื่อเป็นแนวทางสำหรับใช้ประกอบการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อไป

เรื่องมูลนิธิต่อคริสตจักรขอรับโอนที่ดินในฐานะตัวการ

๑. ประเด็นปัญหา

ส.กทม. ได้ส่งเรื่องมูลนิธิต่อคริสตจักรขอรับโอนที่ดินในฐานะตัวการ ตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า มูลนิธิฯ ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการจัดการจัดตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๓ ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ณ ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓ โดยนางสาวสม ผู้ขออนุญาตตั้งมูลนิธิได้ จดทะเบียนซื้อที่ดินมาเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓ เพื่อใช้ในการกิจการโรงเรียน (ตามบันทึกการถือครองที่ดินแทนฉบับลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓) โดยเจ้าหน้าที่มิได้บันทึกการเป็นตัวแทนในการซื้อที่ดินไว้ในสัญญาซื้อขายที่ดินแต่อย่างใด และสาเหตุที่มูลนิธิฯ ให้นางสาวสม ถือครองที่ดินในนามตัวแทนของมูลนิธิฯ เนื่องจากในอดีตมูลนิธิฯ ได้รับข้อมูลจากเจ้าหน้าที่บางฝ่ายว่ามูลนิธิประเภทคริสตจักร ไม่สามารถถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้เช่นเดียวกับ มิชซัง ในการซื้อที่ดิน จึงให้นางสาวสม ใส่ชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ไว้แทนเท่านั้น ส่วนจำนวนเงินทั้งหมดที่นำมาซื้อเป็นของมูลนิธิฯ ทั้งสิ้น ซึ่งขณะนี้มูลนิธิฯ ทราบแล้วว่าสามารถถือครองที่ดินได้ จึงต้องการจัดการเรื่องที่ดินให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

๒. ข้อกฎหมาย และระเบียบคำสั่ง

๒.๑ มาตรา ๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (พ.ศ.๒๕๖๔) บัญญัติว่า มูลนิธินั้นจะต้องก่อตั้งขึ้นด้วยทำตราสารลงไว้มีข้อความสำคัญตามรายการต่อไปนี้

(๑) ชื่อของมูลนิธิ

(๒) วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ฯลฯ

* นางปภาวดี ธรรมสนอง ผู้อำนวยการส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน

๒.๒ มาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (พ.ศ. ๒๕๖๔) บัญญัติว่า “ในความเกี่ยวพันกับบุคคลภายนอก มูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว มีผู้จัดการทั้งหลายเป็นผู้แทนของมูลนิธินั้น”

๒.๓ มาตรา ๘๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (พ.ศ. ๒๕๖๔) บัญญัติว่า “ในส่วนความเกี่ยวพันระหว่างมูลนิธิที่ได้รับอำนาจกับผู้จัดการทั้งหลายของมูลนิธินั้นเองก็ดี ระหว่างผู้จัดการเหล่านั้นกับบุคคลภายนอกก็ดี ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติทั้งหลายแห่งประมวลกฎหมายนี้ ลักษณะตัวแทน”

๒.๔ มาตรา ๑๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕) บัญญัติว่า “มูลนิธิที่ได้จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล”

๒.๕ ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับการโอน ให้ตัวการซึ่งที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๑๐ ได้วางทางปฏิบัติไว้ว่า “การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนให้ตัวการซึ่งที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นกรณีตัวการเป็นนิติบุคคล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนให้มีความชัดเจนว่าตัวการมีสภาพเป็นนิติบุคคลโดยถูกต้องตามกฎหมายในขณะที่ตัวแทนถือทรัพย์สินไว้แทนตัวการหรือไม่ กล่าวคือ ขณะที่ตัวแทนอ้างว่าได้กรรมสิทธิ์มาเพื่อถือไว้แทนตัวการนั้น ตัวการจะต้องมีสภาพเป็นนิติบุคคลอยู่แล้ว”

๒.๖ คำอธิบายหลักกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคล สรุปความว่า ก่อนมีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามกฎหมายเดิมนั้นมูลนิธิอาจไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้ และในทางปฏิบัติกระทรวงมหาดไทย ก็ถือว่ามูลนิธิมีสองประเภทคือ มูลนิธิที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล กับมูลนิธิที่ไม่ได้จดทะเบียนไม่เป็นนิติบุคคล แต่มูลนิธิทั้งสองประเภทนี้ต้องขออนุญาตดำเนินการจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติก่อน

๓. ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดิน ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

คณะกรรมการมีมติว่า

๓.๑ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ามูลนิธิ โดยนางสาวสม ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๓ ตามนัยมาตรา ๑๔ , มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๕ ประกอบกับข้อ ๑ (ก) ของกฎสำนักนายกรัฐมนตรี ออกตามความในพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๕ ดังนั้น การที่จะพิจารณาถึงสถานะของมูลนิธิในขณะที่ทำการก่อตั้งนั้น ย่อมต้องนำกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น กล่าวคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ มาใช้บังคับ (เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๑๐/๒๕๔๑ เรื่องการนำหลักการตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ) เมื่อมูลนิธิได้รับอนุญาตจัดตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตั้งที่กล่าวแล้ว จึงถือได้ว่ามูลนิธิเป็นมูลนิธิที่จัดตั้งโดยได้รับอำนาจจากรัฐแล้ว แม้ว่ามูลนิธิจะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓ ก็ตาม ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๗๒ และ

มาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๘ ประกอบมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ.๒๕๓๕

๓.๒ ส่วนประเด็นปัญหากรณีนางสาวสม ได้ซื้อที่ดินรวม ๗ โฉนด มาเมื่อ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓ นั้น กรณีจะถือว่านางสาวสม ถือครองที่ดินแทนมูลนิธิตามฐานะตัวการ ตัวแทนได้หรือไม่ นั้น เห็นว่าเมื่อขณะที่มูลนิธิได้ขอจัดตั้งมูลนิธิ ปรากฏชื่อนางสาวสมเป็นผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดตั้ง โดยในขณะนั้นนางสาวสม มีสถานะเป็นนักบวช ดังนั้นจากข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบกับสถานะของมูลนิธิที่จัดตั้งโดยได้รับอำนาจจากรัฐแล้วตาม ๑ กรณีจึงน่าจะเชื่อได้ว่านางสาวสม กระทำการซื้อที่ดิน ในฐานะเป็นตัวแทนของมูลนิธิ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถจดทะเบียนประเภทโอนให้ตัวการได้ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๘๘ , มาตรา ๘๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๘

เรื่อง คนต่างด้าวแจ้ง ส.ค.๑ (คนไทยที่ครอบครองต่อเนื่อง นำ ส.ค.๑ มาใช้ออกโฉนดที่ดินได้)

๑. ประเด็นปัญหา

๑.๑ คนต่างด้าวสัญชาติมาเลเซียซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศมาเลเซียได้เข้ามาครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินในประเทศไทยด้วยการทำสวนผลไม้และนำที่ดินดังกล่าวมาแจ้ง ส.ค.๑ จะถือว่าการแจ้ง ส.ค.๑ ดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๑.๒ คนไทยที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องจากคนต่างด้าวตาม ๑.๑ จะนำ ส.ค.๑ ดังกล่าวมาใช้เป็นหลักฐานในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้หรือไม่

๒. ขอบกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ

๒.๑ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๕๔๗

มาตรา ๕ บัญญัติว่า ให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การแจ้งการครอบครองตามความในมาตรานี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิขึ้นใหม่แก่ผู้แจ้งแต่ประการใด

๒.๒ ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๒ บัญญัติว่า “ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้ถือว่าเป็นของรัฐ”

๒.๓ หนังสือกรมที่ดิน ที่ ๔๑๔๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ได้แจ้งทางปฏิบัติตามหนังสือตอบข้อหารือของจังหวัดพิษณุโลก ที่ ๓๙๕๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม

๒๔๙๘ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติ ในข้อ ๓ ดังนี้ “คนต่างด้าวที่ถือสิทธิครอบครองที่ดินก่อนหรือภายหลังวันใช้พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๘๖ และได้ที่ดินมาโดยได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๘๖ หรือไม่ก็ตาม ต้องแจ้งการครอบครองที่ดินตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ เพราะไม่มีบทบัญญัติเป็นข้อยกเว้นไว้แต่อย่างใด เมื่อได้รับแจ้งการครอบครองที่ดินไว้แล้ว หากปรากฏว่าผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าวดังกล่าวแล้ว ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการในเรื่องที่ฝ่าฝืนไปตามควรแก่กรณี”

๒.๔ หนังสือกรมที่ดิน ฉบับที่ ๖๑๖/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๐๑ ได้แจ้งทางปฏิบัติตามหนังสือตอบข้อหารือของจังหวัดสุรินทร์ ฉบับที่ ๖๐๑/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๐๑ ว่า กรณีคนต่างด้าวได้มาซึ่งที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๘๖ ใช้บังคับ แต่ไม่ได้ขอจดทะเบียนสิทธิในที่ดินไว้ตามมาตรา ๑๐ วรรค ๑ ซึ่งกรมที่ดินเคยถือเป็นหลักปฏิบัติมาแต่เดิมว่า ไม่ควรออกโฉนดที่ดินให้ แต่บัดนี้ทางกระทรวงมหาดไทยได้หารือกรณีเกี่ยวกับคนต่างด้าวไม่ขอจดทะเบียนสิทธิในที่ดินของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๘๖ มาตรา ๑๐ วรรค ๑ ไปทางคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๘๖ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ แล้ว ดังนั้น จึงไม่ต้องปฏิบัติตามใดในฐานะที่เป็นคนต่างด้าวอีกและย่อมมีสิทธิที่จะขอให้ออกโฉนดที่ดินได้

๓. ความเห็นคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดินพิจารณา ในคราวประชุม

ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๕

ที่ประชุมมีมติว่า “เมื่อหนังสือกรมที่ดินที่ ๓๙๕๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่องหารือการแจ้งการครอบครองที่ดิน ได้กำหนดให้คนต่างด้าวที่ถือสิทธิครอบครองที่ดินก่อนหรือหลังวันใช้พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๘๖ ไม่ว่าจะได้ที่ดินมาโดยได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม ต้องแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ดังนั้นการที่คนต่างด้าวสัญชาติมาเลเซียซึ่งมีภูมิลำเนาในประเทศมาเลเซียได้เข้ามาครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ในประเทศไทยและแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ตามนัยดังกล่าวแล้ว คนไทยที่ครอบครองทำประโยชน์ ในที่ดินต่อเนื่องจากคนต่างด้าวดังกล่าว ย่อมนำ ส.ค.๑ มาใช้เป็นหลักฐานในการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินได้”

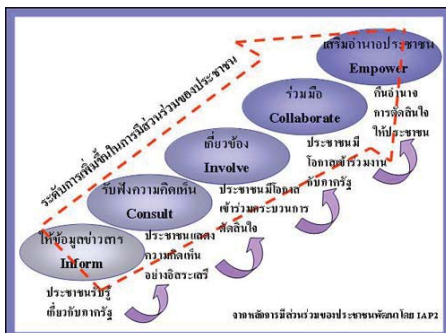
สรุปสาระสำคัญการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของจังหวัดที่เป็นกรณีศึกษาที่ดี (Best Practices)*

การปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่เน้นการทำงานในลักษณะบูรณาการและสร้างเครือข่ายกับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะองค์กรหลักที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้การพัฒนาระบบราชการ

ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืนในทิศทางที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ได้ดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้เกิดผลในทางปฏิบัติ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมที่เป็นองค์ความรู้หรือแนวทางในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ผ่านมาส่งเสริมการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับจังหวัด โดยการดำเนินโครงการ “ขับเคลื่อนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ในปี พ.ศ. 2552 และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด ในปี พ.ศ. 2553 จึงได้ดำเนินโครงการ “ขับเคลื่อนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นความสำคัญของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมและเกิดแรงจูงใจ

ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับจังหวัด และพัฒนาการบริหารราชการในระดับจังหวัดไปสู่การพัฒนากระบวนการหรือวิธีการทำงานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการที่เป็นต้นแบบที่ดี (Best Practices) และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

* ข้อมูล : หนังสือประมวลการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของจังหวัดที่เป็นกรณีศึกษาที่ดี (Best Practices)

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับจังหวัด

การประเมินผลการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับจังหวัดเพื่อมอบรางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ประจำปี พ.ศ. 2553 พิจารณาได้จากหลายมิติ ทั้งในส่วนของมิติและตัวชี้วัด ซึ่งจากการที่ได้ศึกษาหลักเกณฑ์การประเมินผลจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งแนวทาง/รูปแบบการดำเนินการของจังหวัด ตลอดจนปัจจัยที่ควรจะมีสำหรับการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการนั้น นำไปสู่การกำหนดเกณฑ์การประเมินเพื่อความชัดเจนใน 4 มิติ ประกอบด้วย

มิติที่ 1 : ความรับผิดชอบและภาวะผู้นำของผู้บริหารในจังหวัด

- ทศนคติที่ดีของผู้บริหาร/หัวหน้าส่วนราชการต่อการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- นโยบาย/ทิศทางการพัฒนาจังหวัดที่ตอบสนอง/สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่
- การส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดทำระบบ/กลไก เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- การให้ความสำคัญเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

มิติที่ 2 : วิธีการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม

- มีกิจกรรม/การดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับนโยบาย/ทิศทางการพัฒนาจังหวัด
- มีการกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) ที่หลากหลาย
- มีการทำงานในลักษณะพหุภาคี
- มีการบูรณาการการทำงานระหว่างส่วนราชการในจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มิติที่ 3 : ความยั่งยืนของการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

- ความเชื่อมโยงของแผนงานโครงการ แผนแม่บทชุมชนกับแผนพัฒนาจังหวัด
- มีการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณบุคลากร เป็นต้น
- การพัฒนา/เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- ตัวอย่างโครงการที่ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

มิติที่ 4 : นวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ๆ ที่นำไปสู่การพัฒนา/การแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม

- การเสนอนวัตกรรม/แนวคิดใหม่เพื่อพัฒนา/แก้ไขปัญหาในพื้นที่ของจังหวัด
- การออกแบบ/สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับจังหวัดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

โดยได้มีการกำหนดรางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม”

ประจำปี พ.ศ. 2553 เป็น 3 ระดับรางวัล ดังนี้

1. รางวัลระดับดีเยี่ยม จำนวน 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดตาก จังหวัดตราด จังหวัดนครพนม จังหวัดพัทลุง จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดราชบุรี จังหวัดลำพูน จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดอ่างทอง
2. รางวัลระดับดี จำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดหนองบัวลำภู
3. รางวัลระดับชมเชย จำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร จังหวัดตรัง และจังหวัดอุดรธานี

สรุปข้อมูลการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับจังหวัด

1. ทุกจังหวัดให้ความสำคัญและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของจังหวัด
 2. มีการนำหลักการไปสู่การปฏิบัติผ่านช่องทางต่างๆ และมีโครงการที่ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วม
 3. มีรูปแบบการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย และมีนวัตกรรมที่สามารถนำไปขยายผลได้
 4. มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
- ทั้งนี้ แต่ละจังหวัดมีสาระสำคัญในการดำเนินการที่แตกต่างกัน โดยมีกรณีตัวอย่างของการดำเนินโครงการที่สะท้อนการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการที่เป็นรูปธรรม ซึ่งได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยมมีหลายจังหวัด แต่ขอยกตัวอย่างเพียง 1 จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดกาฬสินธุ์

จังหวัดได้สมัครเข้ารับการประเมินเพื่อรับรางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด” ประจำปี พ.ศ. 2553 โดยได้ดำเนินการใน “โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2553” สรุปสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

เพื่อจัดความยากจนของประชาชนในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการให้เกษตรกรพึ่งพาตนเอง

ขอบเขตการดำเนินงาน

ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั้ง 6 ตำบล ในอำเภอเขาวง โดยจังหวัดได้มอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณและให้สำนักงานพัฒนาชุมชน

จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นหน่วยประสานการดำเนินงานโครงการ โดยมีการบูรณาการร่วมกันอีก 5 โครงการ ได้แก่ โครงการแรงงานอีสานคืนถิ่นสร้างครอบครัวเข้มแข็ง อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอเขาวง โครงการ 1 ไร่ไม่ยากไม่จน (สำนักงานแรงงานจังหวัดกาฬสินธุ์) โครงการจัดทำแผนชุมชน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์) เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาอาชีพกลุ่มทอผ้าฝ้าย อำเภอเขาวง (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์) โครงการจังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ดีมีสุข (ปกครองจังหวัด) โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง อำเภอดันแบบ (ปกครองจังหวัด)

ผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานในปี 2553 เกิดเครือข่ายอัครพลัง แบ่งปันอำเภอเขาวง สามารถขยายผลเรื่องเกษตร 1 ไร่ไม่ยากไม่จนจากสมาชิก 163 คน เพิ่มขึ้นเป็น 697 คน และยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีการทำงานในเชิงบูรณาการในพื้นที่อย่างแท้จริง ระหว่างภาครัฐ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคท้องถิ่น และภาคประชาชน เกิดผู้นำและขยายเครือข่ายตามธรรมชาติ “เครือข่ายอัครพลังแบ่งปันอำเภอเขาวง” เกิดการพัฒนาตลาดนัดสีเขียวทุกวันวันศุกร์ จากผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรปลอดภัยจากแปลง 1 ไร่ ไม่ยากไม่จน โดยความร่วมมือจากอำเภอเขาวง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของจังหวัด ดังนี้

1.1 ความรับผิดชอบและภาวะผู้นำของผู้บริหารในจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลางของการทำงาน โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาจังหวัดที่บูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน โดยกำหนดให้หมู่บ้าน/ชุมชน เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาในจังหวัด มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวคิดผ่านเวทีการประชุม/สัมมนา เช่น การประชาคมแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำข้อคิดเห็น ความต้องการและปัญหาของประชาชนมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดโดยดำเนินโครงการและแผนงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

1.2 วิธีการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมในทุกฝ่ายและทุกระดับ มีการร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติและร่วมกันตัดสินใจ การทำงานของจังหวัดมุ่งเป้าหมายเดียวกัน เพื่อที่จะให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น จังหวัดให้ความสำคัญกับภาคการเกษตรซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2553 สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดในการมุ่งเป็นเมืองเกษตรก้าวหน้า และสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการผลิตทางการเกษตร ทำให้ได้รับการสนับสนุน

จากจังหวัดเป็นอย่างดี การทำงานด้านการมีส่วนร่วมของจังหวัดกาฬสินธุ์ประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้บริหารในจังหวัดให้การสนับสนุน และมุ่งทำงานแบบเชิงรุกเพื่อดูแลทุกข์สุขของประชาชน ประกอบกับประชาชนมีการตื่นตัวที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น ภาคประชาสังคมและองค์กรอิสระมีส่วนช่วยผลักดันให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดำเนินโครงการ ประกอบกับหน่วยงานราชการ หอการค้า หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชนทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ชุมชนดำเนินการอยู่แล้ว โดยการเข้าไปให้ความช่วยเหลือ และต่อยอดจากสิ่งที่ชุมชนดำเนินการโดยการเสริมองค์ความรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ

1.3 ความยั่งยืนของการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

ในการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาจังหวัดที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เป็นต้น จังหวัดกาฬสินธุ์สร้างความยั่งยืนของการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับจังหวัด ด้วยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนงาน / โครงการที่มาจากแผนชุมชนกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด มีการกำหนดแผนงานที่มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีหลักสูตรการอบรมเกษตรกรให้มีความรู้ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาบุคลากรจังหวัดกาฬสินธุ์ และแผนพัฒนาบุคลากรสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ในการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการร่วมมือกันในการทำแผนชุมชน ทำให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ส่วนราชการจึงสามารถเข้าไปดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนชุมชนได้ในทิศทางที่ถูกต้อง ทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม เห็นได้จากเดิมชาวบ้านมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เทียบกับปัจจุบันชาวบ้านมีรายได้มากขึ้น การดำเนินโครงการมีการประเมินตามตัวชี้วัด ทำให้เห็นถึงข้อบกพร่องและก่อให้เกิดแรงกระตุ้นในการดำเนินโครงการต่อไป

1.4 นวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ๆ ที่นำไปสู่การพัฒนา/การแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการในระดับจังหวัดที่ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยดำเนินโครงการเกษตร 1 ไร่ไม่ยากไม่จน ทำให้เกิดที่เป็นนวัตกรรมใหม่ในการพัฒนากระบวนการทำการเกษตร อาทิ

■ “หลุมพอเพียง” ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมใหม่ในการปลูกพืช เพื่อแก้ปัญหาดินและน้ำ หลุมพอเพียงมีลักษณะเป็นหลุมที่มีขนาดประมาณ 1 เมตร ปลูกพืช 4 ลักษณะใน

หลุมเดียวกัน ได้แก่ (1) พืชเกื้อกูลกัน เป็นพืชที่เลี้ยง เป็นพืชที่อุ่มน้ำ ทำให้ดินชุ่ม เช่น กล้วย เป็นต้น (2) พืชล้มลุก เป็นพืชที่ต้องการดูแลรดน้ำทุกวัน เช่น พริก มะเขือ เป็นต้น (3) พืชฉลาด เป็นพืชที่อดทน สามารถอยู่ได้โดยไม่ต้องรดน้ำทุกวัน เช่น มะละกอ (4) พืชบำนาญ เป็นไม้ยืนต้นที่ไม่ต้องดูแล แต่ต้องใช้เวลานาน เช่น ต้นสัก เป็นต้น

■ “ป้อน้ำโดยใช้มือ” เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ท่อพีวีซีสูบน้ำจากบ่อ เพื่อนำมาใช้ในการทำการเกษตร

1.5 สรุป

ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บริหารในจังหวัดให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมและมีทัศนคติเชิงบวกต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ มีการบริหารงานโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นโยบายในการพัฒนาจังหวัดสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการทำงานแบบเครือข่ายทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น เกิดผลผลิต ได้แก่ การพัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถพัฒนาอาชีพตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้พออยู่พอกินได้ และเกิดผลลัพธ์ ได้แก่ การพัฒนาปรับปรุงแปลงขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ ชุมชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ในการทำการเกษตร เกิดการรวมกลุ่มและการทำงานแบบเครือข่าย

ถอดบทเรียนความรู้จากการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของจังหวัดที่เป็นกรณีศึกษาที่ดี (Best Practices)

การขับเคลื่อนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับจังหวัดเป็นการดำเนินการเพื่อกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน และเกิดแรงจูงใจในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในระดับจังหวัด ตลอดจนมีการพัฒนาการบริหารราชการในระดับจังหวัดไปสู่ระบบหรือวิธีการทำงานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการที่หลากหลายและเป็นกรณีศึกษาที่ดี (Best Practices) และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปัจจัยสำเร็จที่มีผลต่อการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด

1. ผู้นำและภาวะผู้นำ ผู้นำมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานเชิงรุกเพื่อดูแลทุกข์สุขของประชาชน ผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และเข้าใจการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจะทำให้สามารถกำหนดนโยบายในเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมได้ รวมถึงนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นผล เพราะจะให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรต่างๆ เพิ่มขึ้น

2. ความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้นำ ความศรัทธาและเชื่อมั่น และการยอมรับในตัวผู้นำทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม เพราะเชื่อมั่นว่าจะได้ผลดี และเกิดประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ผู้นำมาจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นตัวผู้ว่าราชการจังหวัดเอง ประชาชน หรือแม้แต่ผู้นำศาสนา

3. ข้าราชการมีความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และกระตือรือร้นที่จะทำงานแบบมีส่วนร่วม หลายจังหวัดมีข้าราชการที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งมีความสามารถในการทำงานร่วมกับประชาชนได้เป็นอย่างดี ไม่ดูถูกประชาชน แต่ทำงานร่วมกันอย่างให้เกียรติและมีศักดิ์ศรี

4. ประชาชน และภาคส่วนต่างๆ มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วม หากประชาชนมองตนเองเป็นพลเมือง คือ เป็นผู้มีสิทธิ เสรีภาพ รู้จักหน้าที่ของตน และตระหนักในการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ สมัครใจที่จะมาทำงานเพื่อส่วนรวม

5. กระบวนการและรูปแบบทำงาน จากการศึกษาพบว่าจังหวัดต่างๆ มีกระบวนการและรูปแบบการทำงานทั้งที่คล้ายกัน และแตกต่างกัน ทั้งนี้รูปแบบการทำงานที่น่าสนใจ เช่น การมีกระบวนการทำงานแบบบูรณาการของหลายภาคส่วน อาทิ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาสังคม กลุ่มต่างๆ ในชุมชน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่กว้างขวาง และมีการทำงานแบบพหุภาคี การจัดทำยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน และยึดเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ตั้งแต่เริ่มแรกทำให้การทำงานง่ายขึ้น

6. การมีปรัชญาในการทำงานที่ชัดเจน หลายจังหวัดได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้อย่างเป็นผล เพราะมีอุดมการณ์ร่วมที่ชัดเจน ทุกคนจึงมีความมุ่งมั่นในทางเดียวกัน และมีความเข้าใจที่ตรงกัน

7. การดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการของประชาชน จังหวัดที่มีการดำเนินโครงการบนพื้นฐานของบริบทของพื้นที่ จะมีโอกาสสูงที่จะได้รับความสนใจและสนใจให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการทำงานแบบสั่งมาจากข้างบน อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จหากไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และบริบทของพื้นที่

8. การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ การที่หน่วยงานของรัฐ ให้การสนับสนุนทรัพยากร ในการดำเนินกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี คือ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินการ วิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญในแต่ละด้านที่มาให้ความรู้

9. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ภาคส่วนต่างๆ มีความสำคัญต่อการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้บรรลุผล ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ช่วยให้การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพราะแต่ละภาคส่วนต่างมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จะมาใช้ในการทำงานร่วมกัน

10. การทำงานให้เห็นผลจริง ต่อเนื่อง และเป็นเรื่องใกล้ตัว โครงการต่างๆ ที่จังหวัด และประชาชนดำเนินการร่วมกัน และเกิดผลจริงกับประชาชนเป็นรูปธรรม เช่น การสร้างอาชีพ เกิดรายได้ ทำให้ประชาชนเห็นผลของการเข้าไปมีส่วนร่วมกับภาครัฐ จึงทำให้โครงการต่อเนื่องได้ดี

11. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องจะก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาการทำงานที่ดียิ่งขึ้น มีความพยายามคิดนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จะนำมาสู่การพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุดมากขึ้น

12. การใช้ทุนทางสังคมของจังหวัดในการทำงาน ทุนทางสังคมเป็นทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรชุมชน องค์ความรู้ วัฒนธรรม ประเพณี โบราณสถาน โบราณคดี เป็นต้น ซึ่งหากประชาชนในพื้นที่ และข้าราชการในจังหวัดร่วมกันค้นหาและนำมาพัฒนาาร่วมกัน เพราะเห็นประโยชน์ร่วมกันจะทำให้ได้กิจกรรมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่ดำเนินไปอย่างเป็นผล

13. การสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การสื่อสารเป็นเรื่องสำคัญในความสำเร็จของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้การสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการจะช่วยให้สามารถดำเนินงานไปได้อย่างรวดเร็ว และสร้างความเป็นกันเอง รวมถึงการสื่อสารสองทางพบกันซึ่งหน้าบ่อยๆ ระหว่างข้าราชการในจังหวัดกับประชาชนจะช่วยให้รู้สึกเป็นกันเอง และเป็นพวกเดียวกัน พร้อมทั้งจะร่วมทำงานด้วยกันเป็นอย่างดี

14. การมีค่านิยมร่วมกันเป็นพื้นฐาน และมาจากหลักเหตุและผล การมีระบบที่สานค่านิยมร่วม และมีกรอบแนวคิดร่วมที่เข้าได้ตรงกัน มีวิสัยทัศน์ร่วมของสิ่งที่จะทำความดีร่วมกัน และมองอนาคตเป็นบวรร่วมกัน จะทำให้การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมประสบผลสำเร็จ

15. การเอาใจใส่ เชื้อมั้น และทำงานเป็นทีม การสร้างบรรยากาศของความสัมพันธ์ที่ดี และมีความเชื่อมโยง “ประสานใจ ประสานมือ ประสานความคิด” และ “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม และประชาชนจะศรัทธาต่อข้าราชการ ข้าราชการศรัทธาในประชาชน

16. การพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ หลายจังหวัดมีการนำเยาวชนเข้ามาเกี่ยวข้อง และร่วมกิจกรรมทำให้เยาวชนได้เรียนรู้ และร่วมดำเนินการตั้งแต่เริ่มแรก แม้กระทั่งการออกความคิดต่างๆ ทำให้เป็นการได้แนวคิดที่แปลกใหม่หลากหลาย และมีเยาวชนร่วมดำเนินการอย่างแข่งขัน

17. การจัดโครงสร้างการทำงาน การมีโครงสร้างการทำงานร่วมกันที่หลากหลาย และไม่ใช้รูปแบบสั่งจากข้างบน และทำงานในแนวราบ ทำให้ประชาชนสามารถดำเนินการได้เองในหลายกิจกรรม ภาครัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานะของที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างในบริเวณสุสานวัดพระศรีมหาธาตุ ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘*

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ พ.ศ. ๐๐๐๑/๑๑๑๗ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยเจ้าอาวาสวัดพระศรีมหาธาตุ มีลิขิต ที่ กพ.พม. ๐๘๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขอคัดค้านการนำที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างในสุสานวัดพระศรีมหาธาตุไปขึ้นทะเบียนราชพัสดุ โดยมีข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

๑. ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๔๘๔ เกิดสงครามอินโดจีน พลตรีหลวงพิบูลสงคราม ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้นเจรจาพักรบ มีญี่ปุ่นเป็นผู้ไกล่เกลี่ยแบ่งดินแดนให้ไทย เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๘๓ รัฐบาลได้สร้างประชาธิปไตยหรือวัดพระศรีมหาธาตุเป็นวัดพระอารามหลวงชั้นเอก เป็นนิติบุคคล ต่อมามีมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๔๘๔ โดยรัฐบาลได้ประชุมคณะรัฐมนตรีให้สร้างป่าช้า (สุสานวัดพระศรีมหาธาตุ) ในทางด้านทิศใต้ของวัด อยู่ในความดูแลและบำรุงรักษาของกระทรวงกลาโหม

๒. ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๘๕ ปราบกฏวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งมอบการก่อสร้างวัดพระศรีมหาธาตุให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศาสนา) เมื่อประชุมคณะรัฐมนตรีแล้ว เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้มารับมอบวัดพระศรีมหาธาตุและในส่วนที่ยังสร้างไม่เสร็จอีกด้วย สิ่งก่อสร้างที่ยังมิได้จัดทำขอให้จัดสร้างในที่ธรณีสงฆ์ เช่น ศาลาการเปรียญ ฌาปนสถาน ฌาปนสถานและสุสานนั้น มีกระทรวงกลาโหมดูแลรักษาอยู่ และได้มีการส่งมอบตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งได้ตกลงกัน ณ วัดพระศรีมหาธาตุ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๔๘๖ โดยมีการส่งมอบสุสานวัดพระศรีมหาธาตุด้วย

๓. การประชุมคณะกรรมการเกี่ยวกับการสร้างวัดพระศรีมหาธาตุ ครั้งที่ ๒ ณ ห้องประชุม กรมโฆษณาการ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๕ ภายหลังจากที่ได้มีงานพระราชทานเพลิงศพผู้เสียชีวิตในราชการสงครามแล้ว หลักฐานการก่อสร้างวัดพระศรีมหาธาตุ อันเป็นการส่งมอบแต่กระทรวงศึกษาธิการเดิม ได้มีคณะกรรมการสร้างวัดฯ ระบุชัดว่าจะต้องดำเนินการสร้าง

* ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๙๙/๒๕๕๑ ที่มา...คู่มือการพิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินวัด สำนักมาตรฐานออกหนังสือสำคัญ กรมที่ดิน

ฉาปนสถานเพื่อพิธิศพพทหารด้วย อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าสุสานแห่งนี้ทางรัฐบาลส่งมอบทรัพย์สินที่ดินและอาคารสิ่งปลูกสร้างให้กระทรวงศึกษาธิการพร้อมกันไปแล้ว และยังมีหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงการคลังให้ทราบด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดินสิ่งปลูกสร้างราชพัสดุ พุทธศักราช ๒๔๘๕ แต่รัฐบาลให้กระทรวงกลาโหมดูแลรักษาอยู่ในขณะนั้น

ภายหลังจากที่กระทรวงกลาโหมได้มอบที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้กับกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เป็นสมบัติของวัดพระศรีมหาธาตุแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศาสนา) ก็ได้เข้าดูแลสุสานวัดพระศรีมหาธาตุตลอดมา ต่อมาได้นำทรัพย์สินที่เป็นที่ธรณีสงฆ์ให้กองทัพอากาศเข้าวัดพระศรีมหาธาตุเข้าใจว่าที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดยังคงคลื่อนอยู่ตามหลักฐานและข้อเท็จจริงดังนี้

๑. ในบันทึกเรื่องการสร้างวัดตามบัญชานายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๘๓ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการสร้างวัดขึ้นใหม่วัดหนึ่ง เพื่อให้ได้ผลอันกว้างทั้งในทางพระศาสนาและบ้านเมือง เลือกสถานที่ที่ใกล้บริเวณอนุสาวรีย์หลักสี่เพื่อสร้างวัดนี้ เมื่อพิจารณาสถานที่แล้วเห็นพร้อมกันว่าควรใช้ที่ดินระหว่างถนนประชาธิปไตยกับถนนที่ตัดตรงไปสถานีหลักสี่ ซึ่งมีเนื้อที่เพียงพอกับความประสงค์ของท่านนายกรัฐมนตรีที่กำหนดไว้ราว ๕๐ ไร่ โดยเขตวันนี้จะต้องแบ่งเป็น ๓ ตอน เมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้วได้มีพระราชบัญญัติพระราชทานวิสุงคามสีมา พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตราไว้ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๘๔ มาตรา ๓ ให้วัดพระศรีมหาธาตุ ตำบลกุบแดง อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา และเป็นวัดอารามหลวงชั้นเอก ชนิดวรมหาวิหาร

๒. ตามรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑๕/๒๔๘๔ วันพุธ ที่ ๑๙ มีนาคม ๒๔๘๔ เรื่องที่ ๓๔ คณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนที่ดินทางใต้วัดพระศรีมหาธาตุไว้สำหรับทำเป็นที่เก็บศพพทหาร ตำรวจ และพลเรือน ที่ได้เสียชีวิตเนื่องในการรบกับอินโดจีน แต่ต่อมาได้มีการทำสัญญาแบ่งขายกรรมสิทธิ์ที่ดินเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๔๘๔ ระหว่างเอกชนผู้ขายและกระทรวงการคลังเป็นผู้ซื้อและผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน ๑๕ โฉนด (ที่ถูกต้อง คือ ๑๖ โฉนด) เนื้อที่ ๖๔ ไร่ ๒ งาน ๖๘ ตารางวา

๓. วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๘๕ คณะรัฐมนตรีได้ประชุมเรื่องจรอันดับที่ ๒๔ เรื่องการส่งมอบวัดพระศรีมหาธาตุ ที่ประชุมตกลงให้กระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศาสนา) รับมอบวัดพระศรีมหาธาตุรวมทั้งทรัพย์สินของวัดไปจัดการต่อไป และได้มีหนังสือแจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทราบตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ถ ๗๔๐๖ / ๒๔๘๕ ลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๔๘๕ ส่วนการดูแลควบคุมสุสานในวัดพระศรีมหาธาตุนั้นได้มีหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วน ที่ ห ๘๗๙๒ / ๒๔๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๕ ถึงกระทรวงกลาโหมให้กระทรวงกลาโหมเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลและรักษาสุสาน และขณะเดียวกันก็มีหนังสือ

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วน ที่ ธ ๘๗๙๑ / ๒๔๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๕ ถึงกระทรวงศึกษาธิการแจ้งให้ทราบว่ามีคำสั่งให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้ควบคุมดูแลและรักษาสุสานนี้แล้ว จากนั้นได้มีการบันทึกการมอบและการรับมอบการก่อสร้างวัดพระศรีมหาธาตุและทรัพย์สินของวัด เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๔๘๖ ระหว่างประธานกรรมการควบคุมการก่อสร้างวัดพระศรีมหาธาตุ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมากระทรวงกลาโหมได้มีหนังสือที่ ๑๓๑๔๘ / ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๔๙๐ ถึงกระทรวงศึกษาธิการ แจ้งว่า ด้วยสุสานวัดพระศรีมหาธาตุซึ่งเดิมทางราชการทหารได้ใช้เป็นที่พักศพและอัฐิของทหารที่เสียชีวิต ในคราวกรณีพิพาทอินโดจีนและสงครามมหาเอเชียบูรพา บัดนี้ ทางราชการกระทรวงกลาโหม ได้จัดการปลงศพทหารผู้เสียชีวิตดังกล่าวเป็นการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้กระทรวงกลาโหมไม่มีความจำเป็นที่จะใช้ประโยชน์อื่นใดต่อไปอีก ขอมอบ ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้างในบริเวณสุสานวัดพระศรีมหาธาตุ ตั้งแต่บัดนี้ ในขณะเดียวกันกระทรวงกลาโหมได้มีหนังสือถึงกระทรวงการคลังที่ ๑๒๕๔๘/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๔๙๐ แจ้งว่า ได้มอบที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อใช้เป็นสมบัติของวัดพระศรีมหาธาตุ และได้ส่งคืนหลักฐานที่ดินโฉนดที่ดิน ๑๖ ฉบับ หนังสือสัญญาขายกรรมสิทธิ์ที่ดิน ๑๖ ฉบับ รวม ๓๒ ฉบับ ให้กระทรวงการคลัง

๔. ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ นายกรัฐมนตรีขณะนั้น มีคำสั่งให้วัดพระศรีมหาธาตุจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานเอง เพื่อจะได้จัดหาเงินการกุศลต่อไป

ต่อมากระทรวงวัฒนธรรมที่กำกับดูแลกรมการศาสนา (ขณะนั้น) ได้แต่งตั้งกรมการดูแลและบูรณะวัดพระศรีมหาธาตุ พร้อมทั้งแจ้งว่า หน่วยงานราชการต่างๆ ขณะนี้เมรุวัดพระศรีมหาธาตุ อยู่ในความปกครองของกระทรวงวัฒนธรรมหากมีผู้ต้องการจะใช้เมรุ เพื่อการพระราชทานเพลิงศพ ขออนุมัติกระทรวงวัฒนธรรมโดยตรง ตามหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ที่ นว. ๔/๒๔๙๔ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๔๙๔

๕. ส่วนการทำสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของวัดพระศรีมหาธาตุ ปรากฏหลักฐานว่า ได้มีการจัดทำสัญญาเช่า ซึ่งกรมการศาสนา โดยนางฟุ้ง ศรีวิจารณ์ อธิบดี ผู้แทนวัดพระศรีมหาธาตุ ผู้ให้เช่าได้ทำสัญญาเช่าที่ดินและอาคารของวัดพระศรีมหาธาตุ กับกองทัพอากาศ ตามสัญญาฉบับลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๐๓ กำหนดระยะเวลาการเช่า ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๓ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๐๔ และสัญญาฉบับลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๔ โดยไวยวัจกร ผู้รับมอบอำนาจของวัด ผู้ให้เช่ากับกองทัพอากาศผู้เช่ากำหนดระยะเวลาการเช่า ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๓๔ ถึงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๑

๖. ต่อมากระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๓/๐๐๖๑ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ ถึงกระทรวงศึกษาธิการ (กำกับดูแลกรมการศาสนาในขณะนั้น) โดยแจ้งว่าได้พิจารณาตรวจสอบแล้วมีความเห็น ดังนี้

(๑) ที่ดินกระทรวงกลาโหมได้เสนอมอบให้แก่วัดพระศรีมหาธาตุ มีจำนวน ๑๖ โฉนดด้วยกัน

(๒) ที่ดินตาม (๑) กระทรวงกลาโหมได้ซื้อเข้ามาในนามของกระทรวงการคลังกรรมสิทธิ์ย่อมตกเป็นของกระทรวงการคลังและเป็นที่ราชพัสดุ

(๓) กระทรวงกลาโหมได้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุดังตาม (๑) เป็นที่เก็บศพและอัฐิของทหารที่เสียชีวิตในคราวกรณีพิพาทอินโดจีน จึงเป็นการใช้ประโยชน์ในราชการทหารมีผลให้ที่ดินทั้ง ๑๖ แปลง มีสภาพเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

(๔) การที่กระทรวงกลาโหมนำที่ราชพัสดุไปมอบให้แก่วัดพระศรีมหาธาตุนั้นเห็นว่าการให้ดังกล่าวไม่มีผลทางกฎหมายที่จะผูกพันกระทรวงการคลังผู้ถือกรรมสิทธิ์เพราะกระทรวงกลาโหมไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สิน ไม่มีสิทธิจะนำที่ดินของกระทรวงการคลังไปยกให้ผู้อื่น

(๕) การที่วัดพระศรีมหาธาตุเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าว โดยสงบและเปิดเผยด้วยแสดงเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันนับแต่ปี ๒๔๙๐ จนบัดนี้ ไม่ถือว่าเป็นการครอบครองปรปักษ์ เพราะอายุความดังกล่าวจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไม่ได้ ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๖) การที่จะให้ที่ราชพัสดุดังตาม (๑) ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดพระศรีมหาธาตุอาจดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

ดังนั้น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าวัดพระศรีมหาธาตุสามารถจะคัดค้านการนำที่ดินบริเวณสุสานไปขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้หรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงกลาโหม (กองทัพอากาศ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม (กรมการศาสนา) และผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๔๘๔ เห็นควรให้สร้างวัดพระศรีมหาธาตุ และต่อมารัฐบาลมีความประสงค์ที่จะได้ที่ดินบริเวณทางด้านใต้ของวัดพระศรีมหาธาตุเพื่อทำเป็นสุสานสำหรับเก็บศพทหาร ตำรวจ และพลเรือนที่เสียชีวิตเนื่องจากการรบในสงครามอินโดจีน กระทรวงการคลังจึงเข้าทำสัญญาซื้อที่ดินกับเจ้าของที่ดินในบริเวณดังกล่าวและระบุกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่จัดซื้อเพื่อทำเป็นสุสานสำหรับเก็บศพทหาร ตำรวจ และพลเรือน ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศาสนา) รับมอบวัดพระศรีมหาธาตุ รวมทั้งทรัพย์สินของวัดไปจัดการต่อไป โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่ายังไม่มีมีการก่อสร้าง฼าปนสถานในบริเวณวัดแต่อย่างใด ส่วนการควบคุมดูแลสุสานสำหรับเก็บศพทหาร ตำรวจ และพลเรือนที่เสียชีวิตนั้น นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้

กระทรวงกลาโหมเป็นผู้ควบคุมดูแลรักษาเนื่องจากเห็นว่ายังไม่ปรากฏชัดแจ้งว่าผู้ใดมีหน้าที่ดังกล่าว ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ กระทรวงกลาโหม ได้มีหนังสือถึงกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการคลัง แจ้งว่า กระทรวงกลาโหมขอมอบที่ดิน อาคาร ตลอดจนสิ่งปลูกสร้างบริเวณสุสานนี้ให้เป็นสมบัติของวัดพระศรีมหาธาตุ เนื่องจากได้ดำเนินการปลงศพทหารที่เสียชีวิตจากการรบในสงครามอินโดจีนในสุสานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะใช้ประโยชน์อีกต่อไป

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานสำหรับเก็บศพทหาร ตำรวจ และพลเรือนที่เสียชีวิตเนื่องจากการรบในสงครามอินโดจีน ได้มาจากการจัดซื้อในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ด้วยเงินงบประมาณแผ่นดินและกระทรวงการคลัง เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เมื่อกระทรวงกลาโหมได้นำที่ดินนั้นไปใช้จัดทำเป็นสุสานฯ เพื่อประโยชน์ของกระทรวงกลาโหมแล้ว ย่อมทำให้ที่ดินดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓)^(๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดินสิ่งปลูกสร้างราชพัสดุ พุทธศักราช ๒๔๘๕ ใช้บังคับ ที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงการคลังนั้นจึงเป็นที่ดินซึ่งรัฐบาลปกครองใช้ราชการอยู่และรัฐบาลได้เข้าปกครองจัดประโยชน์แล้ว ย่อมเป็นที่ราชพัสดุตาม ข้อ ๓^(๒) แห่งระเบียบดังกล่าว

แม้ว่าต่อมากระทรวงกลาโหมได้มีหนังสือถึงกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการคลัง แจ้งว่า กระทรวงกลาโหมขอมอบที่ดิน อาคาร ตลอดจนสิ่งปลูกสร้างบริเวณสุสานให้เป็นสมบัติของวัดพระศรีมหาธาตุ เนื่องจากได้ดำเนินการปลงศพทหารที่เสียชีวิตเนื่องจากการรบในสงครามอินโดจีนในสุสานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะใช้ประโยชน์อื่นใดอีกต่อไปและได้ส่งคืนหลักฐานที่ดิน โฉนดที่ดิน ๑๖ ฉบับ พร้อมหนังสือสัญญาขายกรรมสิทธิ์ที่ดินอีก ๑๖ ฉบับ ให้กระทรวงการคลังแล้วก็ตาม แต่เป็นเพียงการโอนการครอบครองดูแลและทำประโยชน์เท่านั้น มิใช่เป็นการโอนกรรมสิทธิ์แต่อย่างใด เพราะกระทรวงกลาโหมมิได้มีกรรมสิทธิ์มาแต่ต้นย่อมไม่มีสิทธิโอนให้ผู้อื่นได้ ประกอบกับเมื่อที่ดินดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น การที่กระทรวงกลาโหมมีหนังสือถึงกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวก็ไม่มีผลเป็นการโอนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นแต่เพียงการดำเนินการ ตามข้อ ๑๔^(๔) แห่งระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดินสิ่งปลูกสร้างราชพัสดุ ที่กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่ต้องแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบเพื่อแก้ไขทะเบียนให้ถูกต้อง ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่ดินดังกล่าวก็ย่อมเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๔^(๕) แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๔ และแม้ว่าวัดพระศรีมหาธาตุจะครอบครองที่ดินนานเพียงใดก็ไม่อาจอ้างการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินดังกล่าวได้ เนื่องจากมาตรา ๑๓๐๔ (๓)^(๖) ประกอบกับมาตรา ๑๓๐๖^(๗) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดห้ามมิให้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ดังนั้น เมื่อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างบริเวณสุสานวัดพระศรีมหาธาตุเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ และเมื่อไม่ปรากฏว่ามีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุให้แก่วัดศรีมหาธาตุตามมาตรา ๘^(๔) แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจึงยังคงเป็นที่ราชพัสดุซึ่งอยู่ในความปกครองดูแลของกรมธนารักษ์ที่จะต้องนำไปขึ้นทะเบียนราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

(ลงชื่อ) **พรทิพย์ จาละ**

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๑

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑ / ๐๕๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- (๑) มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น
- (๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน
- (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ
- (๓) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงทหาร
- สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธ ยุทโธปกรณ์
- (๒) ข้อ ๓ ตามระเบียบการนี้ คำว่า ที่ดินราชพัสดุ หมายความว่า
๑. ที่ดินซึ่งรัฐบาลปกครองใช้ราชการอยู่ หรือสงวนไว้ใช้ราชการภายนอก และรัฐบาลได้เข้าปกครองจัดประโยชน์แล้ว นอกจากที่ดินในความปกครองกรมรถไฟทางหลวง ในความปกครองกรมโยธาเทศบาล และทรัพย์สินของจังหวัดตามมติของคณะรัฐมนตรี
๒. ที่สาธารณประโยชน์เล็กใช้ เช่น คู คลอง ถนน ทางหลวงต่างๆ ซึ่งมีใช้เพื่อการสาธารณประโยชน์แล้วที่ดินราชพัสดุต้องสำรวจส่งขึ้นทะเบียนทางกระทรวงการคลังทั้งสิ้น

- (๓) มาตรา ๑๓๐๕ ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น จะโอนแก่กันได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา
- (๔) ข้อ ๑๔ ที่ดินราชพัสดุหรือสิ่งปลูกสร้างที่กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ใช้ราชการอยู่เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กระทรวง ทบวงกรม ที่ใช้ที่ดินจะพึงระวังรักษาที่ดินสิ่งปลูกสร้างนั้น ถ้าจะทำการแลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายโอนให้แก่คนอื่นใช้ราชการหรือด้วยเหตุใดๆ ก็ต้องแจ้งให้กระทรวงการคลังพิจารณาเห็นชอบและอนุมัติก่อน เพื่อปฏิบัติการทะเบียนให้เป็นการถูกต้อง ในกรณีเช่นนี้ ถ้าเป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างทางจังหวัดให้คณะกรรมการจังหวัดติดต่อแจ้งไปยังกระทรวงทบวงกรมที่ปกครองที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น เพื่อให้กระทรวงทบวงกรมที่ปกครองที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นติดต่อแจ้งไปยังกระทรวงการคลัง
- (๕) มาตรา ๕ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้
- (๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน
 - (๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเรือนใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ
- ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ
- (๖) โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น
- (๗) มาตรา ๑๓๐๖ ท่านห้ามมิให้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (๘) มาตรา ๔ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การตราพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตที่ราชพัสดุนับท้ายด้วย

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หลักเกณฑ์การออกโฉนดที่ดินจากหลักฐาน ส.ค. ๑ (ที่ดินบวงวัด) ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง*

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีหนังสือที่ ทส ๐๙๑๐.๕๐๖/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความว่า ด้วยสำนักงานที่ดินจังหวัดระยองได้มีการพิจารณาออกโฉนดที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง จากหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๓๙๒ ตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งแจ้ง ส.ค. ๑ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ จำนวนเนื้อที่ ๓๒ ไร่ ให้แก่วัดบ้านเพ เนื้อที่ประมาณ ๒๘ - ๑ - ๐๔.๓ ไร่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้มีการอ่าน แปล ตีความ และวิเคราะห์ ภาพถ่ายทางอากาศ ในบริเวณดังกล่าว เพื่อตรวจสอบร่องรอยการทำประโยชน์ที่ดินตามข้อมูลผลการรังวัดการถือครอง และการทำแผนที่แสดงแปลงที่ดินของวัดบ้านเพ ผลปรากฏดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ พื้นที่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ๒๓ - ๓ - ๕๔ ไร่

ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ พื้นที่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ๒๕ - ๓ - ๗๑ ไร่

ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ พื้นที่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ๒๘ - ๐ - ๐๐ ไร่

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ พื้นที่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ๑๖ - ๓ - ๖๗ ไร่

ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ พื้นที่มีร่องรอยการทำประโยชน์ ๑๔ - ๑ - ๓๙ ไร่

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การออกโฉนดที่ดินจากหลักฐาน ส.ค. ๑ สามารถออกได้เนื้อที่เท่าที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ (วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๙๗) ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ กรณีนี้ ส.ค. ๑ แจ้งไว้ว่าจำนวนเนื้อที่ ๓๒ ไร่ ผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ หลังจากวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับสิบกว่าปี มีการทำประโยชน์เพียง ๒๕ - ๓ - ๗๑ ไร่ แต่ได้มีการออกโฉนดที่ดินจำนวน ๒๘ - ๑ - ๐๔.๓ ไร่ จึงเป็นปัญหาข้อกฎหมายในเรื่องจำนวนเนื้อที่ออกโฉนดที่ดิน

เนื่องจากกรณีนี้เป็นข้อกฎหมายและเป็นซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่อยู่ในความดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหลายแห่ง เพื่อความถูกต้องในด้านกฎหมายและสามารถใช้เป็นบรรทัดฐานในการพิจารณากรณีออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองทำประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติที่ได้มีการนำ ส.ค. ๑ มาใช้เป็นหลักฐาน จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาดังนี้

* ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ 590/2551 ที่มา...คู่มือการพิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินวัด สำนักมาตรฐานออกหนังสือสำคัญ กรมที่ดิน

๑. กรณีการออกโฉนดที่ดินจาก ส.ค.๑ รายวัดบ้านเพนี้ได้ใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณาจำนวนเนื้อที่เพื่อออกโฉนดที่ดิน จำนวน ๒๘ - ๑ - ๐๔.๓ ไร่

๒. กรณีนี้เป็นการออกโฉนดที่ดินโดยมีจำนวนเนื้อที่คลาดเคลื่อนไปหรือไม่ อย่างไร คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง หลักเกณฑ์ในการออกโฉนดที่ดินนั้น มาตรา ๕^(๑) แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗ กำหนดถึงกรณีผู้ที่ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ให้แจ้งครอบครอง (ส.ค. ๑) ต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ ถ้าไม่แจ้งการครอบครองภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ถือว่า บุคคลนั้นเจตนาสละสิทธิครอบครองที่ดินของรัฐและเป็นการเข้าครอบครองที่ดินของรัฐโดยผลการภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เป็นการกระทำที่เป็นความผิดอาญาตามมาตรา ๑๐๘^(๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินโดยแจ้งชัด กรณีจึงย่อมไม่ก่อให้เกิดสิทธิใดๆ แก่ผู้ครอบครองที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้น ถ้าผู้ครอบครองหรือทายาทได้แจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) แล้ว ผู้ครอบครองหรือทายาทนั้นย่อมเป็นผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกโฉนดที่ดินนั้น มาตรา ๕๖^(๓) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ.๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ออกโดยกฎกระทรวง ซึ่งในข้อ ๑๖^(๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๓) ออกตามความตามมาตรา ๕๙^(๕) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑ โดยให้ผู้มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมายื่นคำขอและให้นำข้อ ๗ (๒)^(๖) ข้อ ๑๐^(๗) และ (๓) ข้อ ๑๑^(๘) และข้อ ๑๔^(๙) มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือหากปรากฏว่าที่ดินนั้นตั้งอยู่ในตำบลที่มีอุทยานแห่งชาติและกรมอุทยานแห่งชาติฯ ยังไม่ได้ขีดเขตอุทยานแห่งชาติลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ หรือกรณีที่ได้ขีดเขตแล้ว แต่ที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินมีอาณาเขตแห่งชาติลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ หรือกรณีที่ได้ขีดเขตแล้ว แต่ที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินมีอาณาเขตติดต่อคาบเกี่ยวหรืออยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน และเมื่อคณะกรรมการดังกล่าวได้ทำการตรวจพิสูจน์เสร็จแล้ว ให้เสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่าสมควรออกโฉนดที่ดินให้ได้หรือไม่ เพียงใด และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาผลการตรวจพิสูจน์ที่ดินของคณะกรรมการแล้ว ปรากฏว่าที่ดินนั้นอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ แต่ผู้ขอได้ครอบครองและ

ทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว โดยขอด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นอุทยานแห่งชาติและไม่มีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาที่ประกาศ ๓๐ วัน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้ได้

จากหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ครอบครองที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดและมีการแจ้งการครอบครองที่ดินตามมาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินฯ แล้วผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นรวมตลอดถึงผู้รับโอน ย่อมเป็นผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอาจดำเนินการออกเอกสารสิทธิในที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดินได้

สำหรับการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐาน ส.ค.๑ รายวัดบ้านเพนี้ เนื่องจากได้มีการแจ้งการครอบครองก่อนที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าเขาแหลมเทียนเขาเปล็ดเขาแหลมหญ้า เกาะเสม็ด และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง และตำบลแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๔ การออกโฉนดที่ดินจึงต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนกรณีจำนวนเนื้อที่ตามที่ระบุในโฉนดที่ดินแตกต่างจากที่มีการแจ้งการครอบครองนั้น จะต้องพิจารณาตามมาตรา ๕๙ ตรี(๑๐) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดกรณีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามใบแจ้งการครอบครอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ได้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งข้อ ๘^(๑๑) แห่งระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ว่าด้วยเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กำหนดว่าในการออกโฉนดที่ดิน ถ้าปรากฏว่าที่ดินมีอาณาเขต ระยะของแนวเขต และที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้องตรงกับหลักฐานการแจ้งการครอบครองและเชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน แต่เนื้อที่ที่คำนวณได้แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามหลักฐานการแจ้งการครอบครองดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินเท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว แต่ไม่เกินเนื้อที่ที่คำนวณได้

ดังนั้น การออกโฉนดที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาตินั้น กรมที่ดินจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในข้อ ๑๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และมาตรา ๕๙ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ประกอบกับ ข้อ ๘ แห่งระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ว่าด้วยเงื่อนไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ด้วย

ประเด็นที่สอง กรณีที่หาหรือว่าเป็นการออกโฉนดที่ดินโดยมีจำนวนเนื้อที่คลาดเคลื่อนไปหรือไม่นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินไม่แจ้งชัด เพียงแต่ปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ตามผลการแปลภาพถ่ายทางอากาศจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเท่านั้น ข้อเท็จจริงจึงไม่เพียงพอที่จะวินิจฉัยได้ว่าการออกโฉนดที่ดินมีจำนวนเนื้อที่คลาดเคลื่อนไปหรือไม่ อย่างไร

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๑

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๘๖๔ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(๑) มาตรา ๕ ให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ อยู่ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าผู้ฝ่าฝืนเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ฝ่าฝืนออกจากที่ดินและหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างในที่ดินนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับในการกำหนดระเบียบตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้ที่ดินนั้นให้แก่รัฐหรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่นด้วยก็ได้

(๓) มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๖/๑ แบบหลักเกณฑ์และวิธีการออกใบจองหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ใบไต่สวนหรือโฉนดที่ดิน รวมทั้งใบแทนขอหนังสือดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) มาตรา ๑๖ ในกรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินยื่นคำขอตามแบบ น.ส. ๑ ข. ทำยกกฎกระทรวงนี้ และให้นำข้อ ๓ (๒) ข้อ ๑๐ (๒) และ (๓) ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) มาตรา ๕๔ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินมาขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นการเฉพาะรายไม่ว่าจะได้มีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๕๔ แล้วหรือไม่ก็ตาม เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นสมควร ให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์แล้วแต่กรณี ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้ซึ่งมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองด้วย

(๖) ข้อ ๓ การขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ผู้ขอยื่นคำขอตามแบบ น.ส. ๑ ข. ทำยกกฎกระทรวงนี้ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(๒) ในการยื่นคำขอตาม (๑) ถ้าผู้ขอมีใบจอง ใบเหี้ยบย่ำ ตราจอง หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน หลักฐานว่าเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือพยานหลักฐานอื่นที่แสดงว่าได้สิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้แนบหลักฐานดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

(๓) ข้อ ๑๐ เมื่อได้พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์แล้ว ปรากฏว่าได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ตามสมควรแก่สภาพที่ดินในท้องที่นั้น ตลอดจนสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(๑) ประกาศการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินท้องที่ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการแขวงหรือที่ทำการกำนันท้องที่และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละหนึ่งฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาลอีกหนึ่งฉบับ

(๒) ถ้าปรากฏว่าที่ดินนั้นไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และที่ดินนั้นไม่เป็นที่ดินซึ่งต้องห้ามมิให้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามข้อ ๕ และไม่มีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาที่ประกาศตาม (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้

(๓) ถ้าปรากฏว่าที่ดินนั้นตั้งอยู่ในตำบลที่มีป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ พื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่า พื้นที่ห้ามล่าสัตว์ป่าหรือพื้นที่ที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และกรมป่าไม้หรือการพัฒนาที่ดินยังไม่ได้ขีดเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ เพื่อการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือกรณีที่ดินที่ขีดเขตแล้ว แต่ที่ดินที่ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน ประกอบด้วยป่าไม้อำเภอหรือผู้ที่ป่าไม้จังหวัดมอบหมายสำหรับท้องที่ที่ไม่มีป่าไม้อำเภอ เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง) และกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร เมื่อคณะกรรมการดังกล่าวได้ทำการตรวจพิสูจน์เสร็จแล้ว ให้เสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่าสมควรออกหนังสือรับรองทำประโยชน์ให้ได้หรือไม่ เพียงใดสำหรับที่ดินที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี แต่ยังไม่ได้ขีดเขตหรือขีดเขตแล้ว แต่ที่ดินดังกล่าวมีอาณาเขตติดต่อกับเขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร ให้แต่งตั้งผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการด้วย

ข้อ ๑๑ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาผลการตรวจพิสูจน์ที่ดินของคณะกรรมการตามข้อ ๑๐ (๓) แล้ว ปรากฏว่าที่ดินนั้นไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี หรือปรากฏว่าที่ดินนั้นอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี แต่ผู้ขอได้ครอบครองและทำประโยชน์ที่ดินดังกล่าว โดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการตามข้อ ๑๐ (๒)

(๔) ข้อ ๑๕ การออกโฉนดที่ดินตามมาตรา ๕๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้มีการรังวัดทำแผนที่ตามวิธีการรังวัดเพื่อออกโฉนดที่ดิน โดยให้เจ้าของที่ดินปักหลักหมายเขตที่ดินไว้ทุกมุมที่ดินของตน

(๒) ให้เจ้าของที่ดินหรือผู้แทนให้ถ้อยคำตามแบบ น.ส.๕ ทำยกฎกระทรวงนี้

(๓) ก่อนแจกโฉนดที่ดิน ให้เจ้าพนักงานที่ดินประกาศการแจกโฉนดที่ดินให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินท้องที่ สำนักงานเขตหรือ

ที่ว่า การอำเภหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการแขวงหรือที่ทำการกำนันท้องที่ และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละหนึ่งฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล อีกหนึ่งฉบับ

(๙) มาตรา ๕๙ ตรี ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำการรังวัดใหม่แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามใบแจ้งการครอบครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ได้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๐) ข้อ ๘ ในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ถ้าปรากฏว่าที่ดินมีอาณาเขต ระยะของแนวเขต และที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้องตรงกับหลักฐานการแจ้งการครอบครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ เชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน แต่เนื้อที่ที่คำนวณ ได้แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามหลักฐานการแจ้งการครอบครองดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว แต่ไม่เกินเนื้อที่ที่คำนวณได้

ในกรณีในระยะของแนวเขตที่ดินผิดพลาดคลาดเคลื่อน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้วเมื่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้ลงชื่อรับรองแนวเขตไว้เป็นการถูกต้องครบถ้วนทุกด้าน

มติคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดิน

มติคณะกรรมการพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายของกรมที่ดิน เรื่องเสร็จที่ ๒๐/๒๕๕๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓

แม้วัดจะไม่ได้แจ้งการครอบครองที่ดิน ส.ค.๑ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก็ไม่มีผลทำให้วัดต้องเสียไปซึ่งกรรมสิทธิในที่ดิน ทั้งนี้เนื่องจากการโอนกรรมสิทธิ์ที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์จะทำได้ต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายเฉพาะหรือพระราชบัญญัติตาม มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๑๔ (๓) ที่กำหนดให้การออกโฉนดที่ดินต้องมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) จึงไม่มีผลกระทบกระเทือนสิทธิในการออกโฉนดที่ดินในที่ดินที่เกาะของวัดตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

พลกระทบและการปรับตัวของภาคราชการไทย กับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน

โดย...นายสุชาติ สุวรรณนิม*

ความเดิมตอนที่แล้วได้เกริ่นถึงเรื่องประชาคมอาเซียน ฉบับนี้จะได้ทราบถึงผลกระทบและการปรับตัวที่เราๆ ท่านๆ ที่เป็นบุคลากรภาครัฐควรทราบ พร้อมทั้งผลกระทบโดยรวมต่อภาคส่วนอื่นๆ ด้วย

ประเทศไทยควรมีบทบาทในการตั้งรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ หรือ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยภาคราชการไทยควรมีการปรับตัว คือ การปรับตัวจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในแง่ที่ว่า เมื่อมีการเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียนแล้ว จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง แล้วเราจะต้องปรับตัวอย่างไร เป็นการปรับตัวเพื่อสนองตอบต่อผลกระทบ นอกจากนั้น ยังมีบทบาทของภาคราชการไทยอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญ คือ ภาคราชการไทยควรมีบทบาทสำคัญในการผลักดันในเรื่องของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนด้วย ไม่ใช่เราจะอยู่เฉยๆ แล้วก็รอให้เกิดประชาคมอาเซียน แล้วค่อยปรับตัว แต่เราควรจะมีบทบาทในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการไทย ในฐานะที่เป็นส่วนราชการจึงควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียนด้วย เพราะเกือบทุกกระทรวงมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาเซียน เพื่อผลักดันให้ไทยกลับมามีบทบาทที่โดดเด่นในเวทีอาเซียนอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับผลกระทบของการเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียนต่อภาคราชการไทยในภาพรวมนั้น คือ เมื่อเกิดประชาคมอาเซียน ความร่วมมือจะเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ด้าน จะมีการติดต่อกันระหว่างหน่วยงานราชการต่างๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้น ข้าราชการเกือบจะทุกกระทรวง ทบวง กรม จะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของอาเซียนมากขึ้น จึงต้องมีการปรับตัวเพื่อที่จะให้ทันกับประเทศอาเซียนอื่นๆ จะมีการแข่งขันกันมากขึ้นในการปฏิสัมพันธ์กันในระบบ

ราชการต่างๆ ระบบราชการไทยจะต้องทำงานให้ทันกับระบบราชการในประเทศอาเซียนอื่นๆ อย่างเช่น สิงคโปร์ ซึ่งขึ้นชื่อว่าระบบราชการนั้นมีประสิทธิภาพมาก

ในอนาคตหน่วยงานราชการจะมีส่วนร่วมมากขึ้นในกระบวนการของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน หรือในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ซึ่งแต่เดิมในอดีตราชการไทยมักจะปิดตัวเอง แต่ในอนาคตจำเป็นจะ

* นายสุชาติ สุวรรณนิม นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ สพร. กรมที่ดิน

ต้องเปิดกว้างมากขึ้น ในการที่จะดึงเอาภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม จะเห็นได้จากแนวโน้มที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น ในมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กำหนดว่า ถ้ารัฐบาลจะไปทำสัญญาอะไรกับใคร รัฐบาลจะต้องปรึกษาหารือภาคประชาชนด้วย และอาเซียนก็จะทำให้แนวโน้มต่างๆ เหล่านี้ชัดเจนมากขึ้น หน่วยงานราชการจึงต้องเปิดกว้างมากขึ้นในเรื่องของภาคประชาสังคม

ประเด็นหลักของการปรับตัวของภาคราชการไทย ดังนี้

- จะต้องมีการเรียนรู้เรื่องอาเซียนมากขึ้น โดยภาคราชการไทยจะต้องมีการตื่นตัวในการรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น

- ภาคราชการไทยจะต้องพยายามที่จะรู้จักประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ซึ่งเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน เราจะต้องรู้จักภาษาของประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ซึ่งขณะนี้ในจุดอ่อนของไทยที่เรามักจะมองข้ามและไม่ให้ความสำคัญประเทศเพื่อนบ้าน แต่ให้ความสำคัญกับประเทศที่เจริญแล้ว เช่น ด้านภาษา เราก็จะไปเรียนภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น แต่ภาษาเพื่อนบ้านไม่มีใครอยากจะเรียน เพราะฉะนั้น จึงเป็น mentality ที่เราจะต้องปรับ ต้องเปลี่ยน เรื่องนี้โยงไปหลายเรื่อง เช่น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่เรากำลังประสบอยู่ เราควรให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้าน และมองประเทศเพื่อนบ้านในแง่บวก ไม่ควรมองเป็นศัตรู ถือเป็นวาระแห่งชาติที่สำคัญที่เราจะต้องผลักดันให้ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

- อย่างไรก็ตาม อาเซียนได้กำหนดแล้วว่า ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษากลางของอาเซียน ดังนั้น ในอนาคต ที่จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างประชาชนของอาเซียนมากขึ้น รวมทั้งระหว่างระบบราชการของไทยกับระบบราชการของประเทศสมาชิกอื่น จะมีการพบปะ เจรจา และประชุมกันมากขึ้น เพราะความร่วมมือต่างๆ จะเกิดมากขึ้นในทุกมิติ และภาษาที่จะต้องใช้ในการพบปะ เจรจา และประชุม ก็คือ ภาษาอังกฤษ ดังนั้น สิ่งที่ภาคราชการไทยจะต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว ก็คือ ทักษะภาษาอังกฤษ

- สุดท้าย คือ การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน และการเปิดกว้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เป็นเรื่องของการปรับตัวในภาพรวม สำหรับในแต่ละประชาคมย่อย จะต้องมีการปรับตัว ดังนี้

ประชาคมการเมืองและความมั่นคง

สำหรับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เรื่องหลักๆ คือ การพัฒนาทางการเมือง การผลักดันประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การสร้างบรรทัดฐาน (norms) ให้เกิดขึ้น คือ การจัดทำข้อตกลง สนธิสัญญาต่างๆ การสร้างกลไกในการป้องกันและแก้ไขความขัดแย้ง

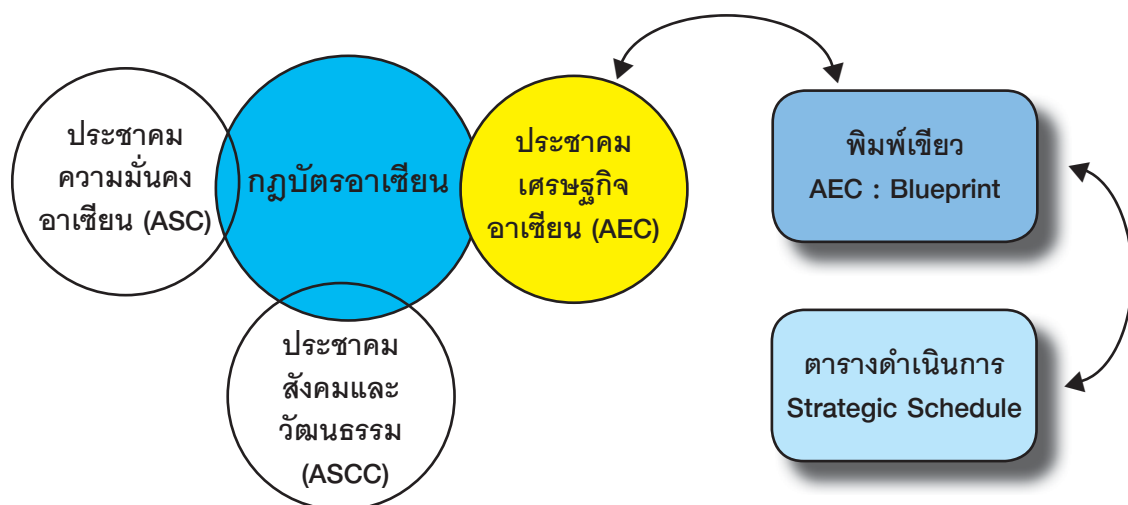
สำหรับผลกระทบของการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนต่อประเทศไทย โดยเฉพาะต่อภาคราชการไทยนั้น ผลกระทบโดยตรงน่าจะเป็นในเชิงบวกมากกว่า

ถ้าจะมองในแง่ของประชาชน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน จะให้ความสำคัญกับเรื่องประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนมากขึ้น เพราะฉะนั้น สิทธิเสรีภาพของประชาชน น่าจะได้รับการปกป้องดีขึ้น และในอนาคต จะมีข้อตกลงมากขึ้น และความขัดแย้งต่างๆ ก็จะลดลง เพราะอาเซียนจะมีกลไกต่างๆ ดีขึ้นในการแก้ไขและป้องกันความขัดแย้ง

สำหรับผลกระทบต่อหน่วยงานราชการ ก็ต้องดูว่า แต่ละเรื่องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานใด เช่นเรื่อง การพัฒนาทางการเมือง เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ก็จะไปเกี่ยวข้องกับกระทรวงยุติธรรม ที่จะต้องมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในเรื่องของการผลักดันความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชน และกลไกสิทธิมนุษยชนในอาเซียน ดังนั้น บุคลากรในกระทรวงยุติธรรม ก็ต้องมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น และต้องมีบทบาทมากขึ้นในการเข้าไปผลักดันในประเด็นเหล่านี้ รวมทั้งเรื่องภาษา ซึ่งการประชุมอาเซียนในเรื่องสิทธิมนุษยชน ก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษ

ส่วนเรื่องการพัฒนาบรรทัดฐาน ก็เป็นเรื่องของการจัดทำข้อตกลง สนธิสัญญา และกฎหมายระหว่างประเทศ กระทรวงที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงยุติธรรม

สุดท้าย ก็จะเป็นเรื่องของบทบาทที่จะไปเสริมสร้างกลไกป้องกันความขัดแย้ง กลไกแก้ไขความขัดแย้ง ซึ่งจะเป็นเรื่องของหน่วยงานความมั่นคงเป็นหลัก คือ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม ฝ่ายทหาร และสภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือ สมช. ในอดีต ฝ่ายทหารก็ไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับอาเซียนเท่าไร แต่หลังจากมีการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนครั้งแรกในปี ๒๐๐๖ ทหารก็มีความตื่นตัวขึ้นมา ในเรื่องที่จะเรียนรู้ว่าอาเซียนคืออะไร กลไกอาเซียนเป็นอย่างไร และหน่วยงานฝ่ายทหารจะเข้าไปมีบทบาทได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความร่วมมือด้านความมั่นคง และบทบาทของฝ่ายทหารไทยในเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป้าหมายของอาเซียน คือ การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งหัวใจของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ จะมีตลาดเดียว และฐานการผลิตเดียว (single market and production base) และการที่เราจะมีตลาดเดียว จะมีการไหลเวียนของปัจจัยต่างๆ อย่างเสรี คือ

- การไหลเวียนของสินค้าอย่างเสรี
- การไหลเวียนของการค้าภาคบริการอย่างเสรี
- การไหลเวียนของการการลงทุนอย่างเสรี
- การไหลเวียนของเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น (freer flow of capital) ซึ่งการไหลเวียนของเงินทุนนี้ ไม่ใช่คำว่า free แต่ใช้คำว่า freer ซึ่งหมายถึง มีเสรีมากขึ้น แต่ยังไม่เสรี ๑๐๐%
- การไหลเวียนของแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี (free flow of skilled labor) โดยจะมีการเปิดเสรีในการเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมือ ซึ่งหมายความว่า แรงงานไร้ฝีมือ (unskilled labor) ยังไม่เปิดเสรี เหตุผล คือ เราเห็นภาพอยู่ในขณะนี้ว่า ประเทศไทยไม่ได้เปิดเสรีให้คนงานพม่าเข้ามาทำงานในประเทศ แต่มีการลักลอบแอบเข้ามาทำงาน จำนวนก็คงจะหลายล้านคนที่แอบทำงานอยู่ในไทยอย่างผิดกฎหมาย เพราะฉะนั้น จะเกิดอะไรขึ้น หากมีการเปิดเสรีในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานไร้ฝีมือ ก็คงจะทะลักเข้ามา คราวนี้คงจะไม่ใช้ ๓-๔ ล้านคน แต่อาจจะเป็น ๑๐ ล้านคน จากพม่า กัมพูชา และลาว เพราะฉะนั้น ไทยก็ไม่พร้อมในการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานไร้ฝีมือ สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน ก็ไม่พร้อม ปัญหาตรงนี้ คือ ถ้าระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจไม่ต่างกันมาก ก็คงจะไม่ทะลัก แต่ในอาเซียน ช่องว่างระหว่างประเทศรวยกับประเทศจน ห่างกันมาก ดังนั้น หากมีการเปิดเสรี คนจนในประเทศจน จะทะลักเข้าไปสู่ประเทศรวย เพื่อที่จะหางานที่ดีกว่า

ผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อประเทศไทย

ในบรรดาทั้ง ๓ ประชาคมย่อย ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะส่งผลกระทบต่อไทยมากที่สุด เพราะเมื่อเราเปิดเสรีในการเคลื่อนย้ายสินค้า สินค้าบางตัว ไทยอาจได้เปรียบ ส่งไปขายในประเทศอาเซียนได้มากขึ้น แต่อุตสาหกรรมบางอุตสาหกรรม ไทยอาจเสียเปรียบ เราอาจจะผลิตสินค้าต้นทุนสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เพราะฉะนั้น เมื่อเปิดเสรีแล้ว สินค้าราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้าน จะทะลักเข้าสู่ไทย อุตสาหกรรมบางสาขา จะได้รับผลกระทบ รวมทั้งภาคเกษตรด้วย ตัวอย่างเช่น ข้าว เมื่อเปิดเสรีแล้ว ข้าวราคาถูกจากลาว จากพม่า จะทะลักเข้าไทย เพราะฉะนั้น ในเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจ มีทั้งโอกาส และภัย เมื่อเปิดเสรีแล้ว ต้องมีคนได้ คนเสีย แต่อย่างไรก็ดี จะไม่กระทบต่อไทยมากนัก เพราะเรามี AFTA อยู่แล้ว ขณะนี้ สินค้าที่ค้าขายกันในอาเซียน ก็มีภาษีอยู่ที่ประมาณ ๐% อย่างมากก็ไม่เกิน ๕%

สำหรับเรื่องภาคบริการ ภาคบริการไทยน่าจะสู้ได้ ที่อาจจะยังสู้ไม่ได้ ก็น่าจะเป็น สิงคโปร์ โดยเฉพาะในภาคสถาบันการเงิน ธนาคาร แต่โดยรวมแล้ว ประเทศไทยน่าจะสู้เขาได้ เพราะฉะนั้น ไทยน่าจะได้ประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์ เช่นเดียวกับเรื่องการลงทุน ต่อไปจะเป็น เขตการลงทุนเดียวในอาเซียน กฎเกณฑ์ต่างๆด้านการลงทุนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมือนกัน เพราะฉะนั้น จะต้องมีการปรับตัวในเรื่องนี้ โดยเฉพาะภาคเอกชน แต่ในภาคการลงทุน เราไม่ได้ เป็นรองใครในอาเซียน เราน่าจะมีโอกาสมากขึ้นในการไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียน นักธุรกิจ ไทยก็กำลังจะจะไปลงทุนในพม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม มากขึ้น และกำลังจะขยายการลงทุนใน ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ด้วย

สำหรับ การเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมือในอาเซียนนั้น ในแผนงาน ASEAN Economic Community Blueprint ได้กำหนดไว้ว่า การเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมือ จะเริ่มจากอาชีพทางด้านการแพทย์ บัญชี วิศวกร พยาบาล และสถาปนิก ที่จะเปิดเสรีกันก่อน การเปิดเสรีในที่นี้ หมายถึง ต่อไปในอนาคต เราเป็นประชาคมเศรษฐกิจแล้ว สถาปนิกชาวมาเลเซีย อยากจะเข้ามาทำงานในไทย ก็สามารถเข้ามาได้ หรือสถาปนิกไทย อยากไปทำงานที่สิงคโปร์ ก็สามารถไปได้อย่างเสรี เพราะฉะนั้น จะเปิดโอกาสมากขึ้นสำหรับอาชีพเหล่านี้ แต่ขึ้นอยู่กับว่า เราจะสู้เขาได้หรือไม่ หมอไทย กับ หมอมาเลเซีย เราสู้เขาได้หรือไม่ หรือหมอไทย กับหมอลาว มาตราฐานของเราจะดีกว่าหรือไม่ เพราะฉะนั้น ในอนาคต หมอไทยจะมีโอกาสไปทำงานในประเทศอาเซียนได้มากขึ้น จะติดขัดอยู่เรื่องเดียว คือเรื่องภาษา อย่างเช่น พยาบาลไทย ที่ความจริงโอกาสมีมาก แต่ยังติดขัดเรื่องภาษาอังกฤษ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ ได้เปรียบ เพราะพูดภาษาอังกฤษได้ เพราะฉะนั้น ข้อเสียเปรียบของเรา คือ เรื่องภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นภาษาอาเซียน

มีอยู่ ๓ กลุ่ม ที่จะต้องปรับตัว และมีบทบาทในเรื่องของประชาคมเศรษฐกิจ

กลุ่มที่ ๑ คือ บุคลากรในหน่วยงานด้านเศรษฐกิจของไทย ซึ่งมีอยู่มากมายหลาย กระทรวง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม

กลุ่มที่ ๒ คือ ภาคเอกชน

และกลุ่มที่ ๓ คือ ประชาชน

ประเทศไทยจะได้ประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน

อาเซียนเป็นกลุ่มความร่วมมือระดับภูมิภาคกลุ่มแรกๆ ของโลกที่ถือกำเนิดมาตั้งแต่ ปี ๒๕๑๐ โดยที่ผ่านมา แม้ภูมิภาคนี้จะต้องเผชิญกับภัยคุกคามที่หลากหลาย ตั้งแต่ภัยคอมมิวนิสต์ สงครามอินโดจีน การแข่งขันกันระหว่างมหาอำนาจเพื่อเข้ามามีอิทธิพลในภูมิภาคในยุคสงครามเย็น แต่ความร่วมมือในกรอบอาเซียนก็ทำให้ประเทศสมาชิกในภูมิภาคนี้มีความสุข มั่นคง ปราศจากการใช้อาวุธเพื่อทำสงครามมาเป็นเวลากว่า ๔๐ ปีโดยมีผลทำให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนา

ของประเทศสมาชิกทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน โลกยุคโลกาภิวัตน์เป็นโลกของความร่วมมือในระดับภูมิภาคเพื่อผลประโยชน์ทางความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้า และต่อต้านภัยคุกคามต่างๆ ประเทศในภูมิภาคอื่นๆ เช่น ยุโรป อเมริกา เอเชีย และแอฟริกาต่างก็รวมกลุ่มกันเพื่อสร้างโอกาสและอำนาจต่อรอง และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางการค้าและการลงทุน ทั้งสหภาพยุโรป (EU) เขตการค้าเสรีในภูมิภาคอเมริกาเหนือ (NAFTA) สหภาพแอฟริกา (AU) เป็นต้น

ในบริบทเช่นนี้ ประเทศไทยประเทศเดียวมีประชากรแค่ ๖๐ กว่าล้านคน มี GDP ๔ พันกว่าล้านบาท คงไม่สามารถแข่งขันกับกลุ่มประเทศเหล่านี้ หรือหาอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจอย่างจีนหรืออินเดียได้ แต่ถ้ารวมกันเป็นประชาคมอาเซียนที่เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวสำเร็จ เราจะมีประชากรรวมเกือบ ๖๐๐ ล้านคน หรือ ๑ ใน ๑๐ ของประชากรโลก ที่มี GDP รวมเกือบ ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท นับเป็นตลาดและแหล่งเงินทุนที่มีศักยภาพมหาศาล และยังเป็นฐานของไทยในการค้าขายกับตลาดอื่นๆ นอกภูมิภาคอีกด้วย นับตั้งแต่มีการก่อตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนในปี ๒๕๓๕ เป็นต้นมา มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับอาเซียนก็เพิ่มขึ้นมาโดยตลอด จนขณะนี้คิดเป็นเกือบ ๒๐% ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย และทำให้อาเซียนได้ก้าวขึ้นมาเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทยแซงหน้าสหรัฐฯ และยุโรปไปแล้ว

ข้อคิดที่น่าสนใจ

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาร่างกรอบแผนปฏิบัติการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๑ – ๒๐๑๕ (Workshop on Rural Development and Poverty Eradication : RDPE 2011–2015) ณ สำนักเลขาธิการอาเซียน กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๒๔ กันยายน – ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ทำให้ทราบว่า อาเซียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจนโดยได้กำหนดร่างกรอบแผนปฏิบัติการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจนขึ้น ซึ่งการร่างกรอบแผนปฏิบัติการดังกล่าวฯ ได้ดำเนินการเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ในปี ค.ศ. 2015 เช่นกัน โดยประเทศไทยในฐานะชาติสมาชิกมีกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักที่ทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับเสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และเสาประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งในเบื้องต้นกระทรวงมหาดไทยได้เตรียมการบ้างแล้ว เช่น โครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างประเทศสมาชิกด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการขจัดความยากจน (Grassroots Economic Development and Poverty Eradication) ของกรมการพัฒนาชุมชน

ทั้งนี้ ประเทศไทยในฐานะประธานการประชุม RDPE ปี 2011 ได้แสดงจุดยืนต่อที่ประชุมฯ ว่า ประเทศไทยยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน

ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) ตลอดจนการจัดการภัยพิบัติในภูมิภาคซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในภูมิภาค และโลกในปัจจุบัน ซึ่งตอบสนองต่อภารกิจของกระทรวงมหาดไทยที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนจะช่วยกระชับความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อแก้ไขปัญหที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น ปัญหาความยากจน โรคติดต่อ ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติ แรงงาน ผู้ด้อยโอกาส โดยสิ่งเหล่านี้จะนำไปให้ประชาชนไทยและอาเซียนจะอยู่ในสังคมที่มีความแข็งแกร่ง มีจริยธรรมและธรรมาภิบาล และก่อให้เกิดความพอเพียงในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ข้อมูลอ้างอิง :

๑. รศ.ดร.ประภัสสร เทพชาตรี อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, เอกสารประกอบ การบรรยายเรื่อง “ประชาคมอาเซียนกับผลกระทบและการปรับตัวของกระทรวง

ความเป็นมาของ วันสงกรานต์*

ช่วงกลางเดือนเมษา พระอาทิตย์ส่องแสงจ้าเปล่งรัศมี
เจิดจรัสทั่วพารา โลมเลียทุกหย่อมหญ้า นำพาเราให้กระวนกระวาย
มาเรามา มารดน้ำกัน แด่มันร้อนระอุช่างมัน มาร่วมกัน
เล่นน้ำสงกรานต์ เราคนไทยช่วยกันสืบสานวัฒนธรรมด้าน
ธรรมเนียมโบราณสืบไป

● ประวัติ

คำว่า “สงกรานต์” มาจากภาษาสันสกฤตว่า **ส-กรานต** แปลว่า ก้าวขึ้น
ย่างขึ้น หรือก้าวขึ้น การย้ายที่ เคลื่อนที่ คือพระอาทิตย์ย่างขึ้น สู่ราศีใหม่ หมายถึงวันขึ้นปีใหม่
ซึ่งตกอยู่ในวันที่ ๑๓, ๑๔, ๑๕ เมษายนทุกปี แต่วันสงกรานต์นั้นคือ วันที่ ๑๓ เมษายน เรียกว่า
วันมหาสงกรานต์ วันที่ ๑๔ เป็นวันเนา วันที่ ๑๕ เป็นวันเถลิงศก กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ทำใน
เทศกาลนี้ก็มี การทำความสะอาดบ้านเรือน ทำบุญทำทาน สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ และ
เล่นสาดน้ำกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ประเพณีสงกรานต์ยังมีเรื่องราวที่
น่าสนใจอีกหลายอย่าง สำหรับเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับประเพณีสงกรานต์มีดังนี้

๑. ก่อนที่เราจะถือวันสงกรานต์เป็นปีใหม่แบบไทยนั้น สมัยโบราณ เราถือเอาวัน
ขึ้น ๑ ค่ำ เดือนอ้าย เป็นวันขึ้นปีใหม่ เพราะถือว่าฤดูหนาว เป็นการเริ่มต้นปี ซึ่งจะตกวันเดือน
พฤษภาคมหรือธันวาคม ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามคติพราหมณ์ ซึ่งมีรากเหง้ามาจากการ
สังเกตธรรมชาติและฤดูกาลผลิต เป็น วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ หรือประมาณเดือนเมษายน ครั้นใน
ปี พ.ศ. ๒๔๓๒ สมัยรัชกาลที่ ๕ ได้เปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่เป็นวันที่ ๑ เมษายน และต่อมาในปี พ.ศ.
๒๔๘๓ จอมพล ป.พิบูลสงครามก็ได้ประกาศให้วันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่จนปัจจุบัน อัน
เป็นการนับแบบสากล อย่างไรก็ตาม คนไทยในหลายภูมิภาคก็ยังยึดถือเอาวันสงกรานต์เป็นเทศกาล
เฉลิมฉลองปีใหม่ ซึ่งแต่เดิมมักจะอยู่ในช่วงเดือนเมษายน ไม่ได้ตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายน ดังเช่น
ปัจจุบัน จนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา จึงได้กำหนดเป็นวันที่ ๑๓ เมษายน ตามปฏิทินเกรกอรี

๒. นอกจากประเทศไทยแล้ว ยังมีมอญ พม่า ลาว และชนชาติไทยเชื้อสายต่างๆ อัน
เป็นชนส่วนน้อยในจีน อินเดีย ก็ถือว่าสงกรานต์เป็นเทศกาลฉลองวันขึ้นปีใหม่ของเขาด้วยเช่นกัน

๓. ภาคกลางเรียกวันที่ ๑๓ เมษายน ว่า “วันมหาสงกรานต์” ซึ่งวันนี้ทางการได้
ประกาศให้เป็น “วันผู้สูงอายุแห่งชาติ” วันที่ ๑๔ เมษายน เรียก “วันเนา” และรัฐบาลสมัยพลเอก
ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้ประกาศให้เป็น “วันครอบครัว” ส่วนวันที่ ๑๕ เมษายน เรียก “วันเถลิงศก”
คือวันเริ่มจุลศักราชใหม่

๔. ทางล้านนาเรียกวันที่ ๑๓ เมษายนว่า “วันสังขารล่อง” ซึ่งบางท่านให้ความหมายว่า หมายถึงอายุสิ้นไปอีกปี วันที่ ๑๔ เมษายน เรียก“วันเนา” เป็นวันห้ามพูดจาหยาบค้าย เพราะเชื่อว่าจะทำให้ปากเน่าและไม่เจริญ ส่วนวันที่ ๑๕ เมษายนเรียก “วันพญาวัน” คือวันเปลี่ยนศกใหม่

๕. ภาคใต้ เรียกวันที่ ๑๓ เมษายนว่า “วันเจ้าเมืองเก่า” หรือ “วันส่งเจ้าเมืองเก่า” เพราะเชื่อว่าเทวดารักษาบ้านเมืองกลับไปชุมนุมกันบนสวรรค์ ส่วนวันที่ ๑๔ เมษายน เรียกว่า “วันว่าง” คือวันที่ปราศจากเทวดาที่รักษาเมือง ดังนั้น ชาวบ้านก็จะงดงานอาชีพต่างๆ แล้วไปทำบุญที่วัด ส่วนวันที่ ๑๕ เมษายน เรียกว่า “วันรับเจ้าเมืองใหม่” คือวันรับเทวดาองค์ใหม่ที่ได้รับมอบหมายให้มาดูแลเมืองแทนองค์เดิมที่ย้ายไปประจำเมืองอื่นแล้ว

๖. ตำนานสงกรานต์ ซึ่งเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับสงกรานต์และนางสงกรานต์ที่เรารู้จักกันดีเป็นตำนานที่ รัชกาลที่ ๓ โปรดให้จารึกไว้ในแผ่นศิลา ๗ แผ่น ติดไว้ที่ศาลารอบพระมณฑปทิศเหนือ ในวัดพระเชตุพนฯ หรือวัดโพธิ์

๗. นางสงกรานต์เป็นนางฟ้าบนสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา ซึ่งเป็นสวรรค์ชั้นต่ำสุด มีด้วยกัน ๗ องค์เป็นพี่น้องกัน และต่างก็เป็นบาทบริจาริกา แปลว่า นางบำเรอแทบเท้า หรือเรียกง่ายๆ ว่า เป็น “เมียน้อย” ของพระอินทร์ จอมเทวราช และเป็นธิดาของท้าวภิลพรหมในตำนาน

๘. นางสงกรานต์ มีชื่อตามแต่ละวันในสัปดาห์คือ วันอาทิตย์ ชื่อ นางทุงษะ วันจันทร์ ชื่อ นางโคราคะ วันอังคาร ชื่อ นางรากษส วันพุธ ชื่อ นางมณฑา วันพฤหัสบดี ชื่อ นางกิริณี วันศุกร์ ชื่อ นางกิมิทา วันเสาร์ชื่อ นางมโหธร

๙. นางสงกรานต์แต่ละองค์จะมีพาหนะทรงต่างกัน ตามลำดับแต่ละวัน คือ นางทุงษะ ชีครุฑ นางโคราคะขี่เสือ นางรากษสขี่หมู นางมณฑาขี่ลา นางกิริณีขี่ช้าง นางกิมิทาขี่ควาย และนางมโหธรขี่นกยูง ซึ่งสัตว์ที่เป็นพาหนะทรงจะมีใช้ปีนักษัตรของปีนั้นๆ ตามที่หลายคนเข้าใจผิด

๑๐. คำว่า “ดำหัว”ปกติแปลว่า “สระผม” แต่ในประเพณีสงกรานต์ล้านนา จะหมายถึง การไปแสดงความเคารพ ขอโหสิกรรมที่อาจได้ล่วงเกินในเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งการไปขอพรจากผู้ใหญ่ ซึ่งหมายถึงญาติผู้ใหญ่ ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ในเมืองหรือครูบาอาจารย์ ผู้บังคับบัญชา โดยส่วนมากจะใช้น้ำขมิ้นสั้มป่อยไปหัวท่าน และท่านก็จะจุ่มแล้วเอาน้ำแปะบนศีรษะเป็นสิริมงคล

๑๑. ในสมัยก่อนเมื่อใกล้สงกรานต์หรือวันสงกรานต์ จะมีสัตว์ชนิดหนึ่งที่คนแต่ก่อนเรียกว่า “ตัวสงกรานต์” เป็นสิ่งมีชีวิตลักษณะคล้ายไส้เดือน แต่เล็กขนาดเส้นด้าย ยาวประมาณ ๒ นิ้ว มีสีเลื่อมพราย เป็นสีเขียว เหลือง แดง ม่วง เปลี่ยนสีไปได้เรื่อยๆ จะอยู่กันเป็นฝูงในแม่น้ำ ลำคลอง เมื่อกระดิกตัวว่ายน้ำจะทำให้เกิดประกายสีต่างๆ สวยงามแปลกตา ถ้าจับพ่นน้ำ สีจะจางหายไป ตัวจะขาดเป็นท่อนเล็กๆและเหลวละลาย ปัจจุบันเข้าใจว่าน่าจะสูญพันธุ์ไปแล้ว

๑๒. มูลเหตุของการก่อเจดีย์ทราย มีเรื่องเล่าว่าพระเจ้าปเสนทิโกศลได้เสด็จไปยังเมืองสาวัตถีพร้อมบริวาร ได้เห็นหาดทรายขาวบริสุทธิ์ก็เกิดจิตศรัทธาก่อทรายเป็นเจดีย์ ๘ หมื่น

๔ พันองค์ แล้วอุทิศเป็นพุทธานุชา ธรรมานุชา และสังฆานุชา เมื่อพระองค์ไปเฝ้าพระพุทธเจ้าก็ได้ทูลถามถึงอานิสงส์การก่อเจดีย์ทรายดังกล่าว พระพุทธเจ้าตรัสว่า การที่มีจิตเลื่อมใสศรัทธาก่อเจดีย์ทรายถึง ๘ หมื่น ๔ พันองค์หรือเพียงองค์เดียวก็ได้อานิสงส์มาก คือ จะไม่ตกนรกหลายร้อยชาติ ถ้าเกิดเป็นมนุษย์ก็จะเพียบพร้อมไปด้วยยศถาบรรดาศักดิ์ มีบริวารและเกียรติยศชื่อเสียง หากตายก็จะได้ขึ้นสวรรค์ พร้องพร้อมด้วยสมบัติและมีนางฟ้าเป็นบริวาร ด้วยอานิสงส์ดังกล่าวจึงทำให้คนโบราณนิยมก่อเจดีย์ทรายเป็นประจำจนทุกวันนี้...

● ตำนานวันสงกรานต์

มีท่านเศรษฐีผู้หนึ่งไม่มีบุตรแต่ต้องการบุตรมาก ด้วยถูกลูกเลงสุราที่บ้านใกล้กันนั้นกล่าวคำหยาบช้าต่อเศรษฐี ท่านเศรษฐีจึงกล่าวถามว่า “เหตุใดท่านจึง กล่าวตู่ถ่มเราผู้มีสมบัติมาก” ลูกเลงสุราตอบกลับว่า “ถึงแม้ท่านเป็นผู้มีสมบัติมาก แต่ท่านก็ไม่มีบุตร เมื่อเสียชีวิตแล้ว สมบัติเหล่านี้ก็สูญเปล่า เรานั้นมีบุตร ย่อมประเสริฐกว่า” ท่านเศรษฐีจึงได้จัดพิธีบวงสรวงขอบุตรจากพระอาทิตย์ และพระจันทร์ รอนานสามปีก็มิได้เกิดบุตร เมื่ออาทิตย์ยกขึ้นสู่ราศีเมษ ท่านเศรษฐีจึงพาบริวารไปบวงสรวงขอบุตรจากพระไทร พระไทรมีความเมตตาสงสารเศรษฐีผู้นี้ จึงได้ขึ้นไปบนสวรรค์ทูลขอบุตรจากพระอินทร์ให้แก่เศรษฐี ผู้นั้น พระอินทร์จึงให้ธรรมาบาลกุมารเทวบุตรลงมาเกิดเป็นบุตรของท่านเศรษฐี

เมื่อภรรยาของท่านเศรษฐีคลอดบุตร ท่านเศรษฐีได้ปลุกปราสาทเจ็ดชั้นให้อยู่ใต้ต้นไทรริมฝั่งแม่น้ำ และตั้งชื่อให้ว่าธรรมาบาลกุมาร ธรรมาบาลกุมารนี้เป็นเด็กที่มีปัญญาเฉลียวฉลาดอย่างมาก เรียนรู้ไตรเพทจบเมื่ออายุ ๗ ขวบ อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้ภาษานกได้อีก ความดังกล่าวดังล่งรู้ถึงท้าวภิลพรหม ท่านจึงต้องการที่จะทดสอบปัญญาของธรรมาบาลกุมาร ท้าวภิลพรหมจึงได้เสด็จลงมายังโลกมนุษย์ ถามปัญหาธรรมาบาลกุมาร ๓ ข้อ คือ

ข้อที่ ๑ เข้าราศีสถิตอยู่แห่งใด

ข้อที่ ๒ เทียงราศีสถิตอยู่แห่งใด

ข้อที่ ๓ ค่ำราศีสถิตอยู่แห่งใด

และตกลงกันว่า ถ้าธรรมาบาลกุมารสามารถตอบปัญหา ๓ ข้อนี้ได้ ภายใน ๗ วัน จะตัดเศียรของตนบูชาธรรมาบาลกุมาร แต่ถ้าธรรมาบาลกุมารไม่สามารถตอบปัญหาได้ ธรรมาบาลกุมารต้องตัดศีรษะของตนบูชาท้าวภิลพรหมเช่นกัน

เวลาล่วงเลยไปถึง ๖ วัน ธรรมาบาลกุมารก็ยังไม่สามารถหาคำตอบได้ ด้วยความกลัวอาญาท้าวภิลพรหม ธรรมาบาลกุมาร จึงได้หนีไปแอบซ่อนอยู่ใต้ต้นตาลและบนต้นตาลนั้นมีนกอินทรี ๒ ตัวผัวเมียทำรังอยู่ นกอินทรีทั้งสองได้สนทนากันอยู่ในเรื่องการออกไปหากินในวันพรุ่งนี้ นางนกอินทรี : “พรุ่งนี้เราจะไปหากินที่ไหนกันดี”

นกอินทรีตัวผู้ : “พรุ่งนี้เราไม่ต้องออกไปหากินไกลหรอก ด้วยพรุ่งนี้ธรรมาบาลกุมารจะต้องตัดศีรษะบูชาท้าวภิลพรหม เนื่องจากตอบปัญหาไม่ได้”

นางนกกอินทรี : “นำสงสารกุนารน้อยยิ่งนัก ท้าวกบิลพรหมก็ช่างถามปัญหาที่มนุษย์เกินจะตอบได้” นกกอินทรีรู้สึกหมั่นไส้นางนกกอินทรีจึงได้บอกถึงคำตอบที่ท้าวกบิลพรหมถามธรรมบาลกุมารให้นางนกกอินทรีได้รู้

นกกอินทรีตัวผู้ : “ราศีแห่งมนุษย์นั้นจะสถิตอยู่ที่ร่างกายต่างวาระกัน คือ เวลาเช้าจะสถิตอยู่ที่หน้ามนุษย์จึงต้องล้างหน้า เวลาเที่ยงราศีสถิตอยู่ที่อก มนุษย์จึงต้องปะพรมน้ำที่หน้าอก และเวลาค่ำสถิตอยู่ที่เท้า มนุษย์จึงต้องล้างเท้า จึงจะพ้นอัปปริยจัญไรทั้งปวง”

ธรรมบาลกุมารเมื่อได้ยินดังนั้น ก็ได้จดจำคำตอบและนำไปบอกแก่ท้าวกบิลพรหม ท้าวกบิลพรหมจึงจำต้องตัดเศียรของตนบูชาธรรมบาลกุมาร แต่เศียรของท้าวกบิลพรหมมีพิษมาก คือ ถ้าตัดแล้วตั้งไว้บนแผ่นดิน แผ่นดินก็จะลุกเป็นไฟ ถ้าโยนขึ้นสู่ท้องฟ้าฝนก็จะตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาล และถ้าทิ้งลงมหาสมุทรน้ำก็จะเหือดแห้ง ท้าวกบิลพรหมจึงรับสั่งเรียกธิดาทั้ง ๗ เพื่อให้นำเศียรของท้าวกบิลพรหมไปแห่ประทักษิณรอบเขาพระสุเมรุ ๖๐ นาที แล้วจึงนำไปเก็บไว้ในมณฑป ถ้ำธูลิเขาไกรลาส ครั้นครบกำหนด ๓๖๕ วัน (โลกสมมุติว่าเป็น ๑ ปี) เป็นสงกรานต์ ซึ่งหมายถึงขึ้นปีใหม่ นั่นเอง นางสงกรานต์ก็จะต้องนำเศียรของท้าวกบิลพรหมแห่ประทักษิณรอบเขาพระสุเมรุเป็นประจำทุกปี

● ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับสงกรานต์

สงกรานต์ ที่แปลว่า “ก้าวขึ้น” “ย่างขึ้น” นั้นหมายถึง การที่ดวงอาทิตย์ ขึ้นสู่ราศีใหม่ อันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกเดือน ที่เรียกว่าสงกรานต์เดือน แต่เมื่อครบ ๑๒ เดือนแล้วย่างขึ้นราศีเมษอีก จัดเป็นสงกรานต์ปี ถือว่าเป็น วันขึ้นปีใหม่ทางสุริยคติ ในทางโหราศาสตร์

มหาสงกรานต์ แปลว่า ก้าวขึ้นหรือย่างขึ้นครั้งใหญ่ หมายถึงสงกรานต์ปี คือปีใหม่อีกอย่างเดียว กล่าวคือสงกรานต์หมายถึง ได้ทั้งสงกรานต์เดือนและสงกรานต์ปี แต่มหาสงกรานต์หมายถึง สงกรานต์ปีอย่างเดียว

วันเนา แปลว่า “วันอยู่” คำว่า “เนา” แปลว่า “อยู่” หมายความว่า เป็นวันถัดจากวันมหาสงกรานต์มา ๑ วัน วันมหาสงกรานต์เป็นวันที่ดวงอาทิตย์ย่างสู่ราศีตั้งต้นปีใหม่ วันเนาเป็นวันที่ดวงอาทิตย์เข้าที่เข้าทาง ในวันราศีตั้งต้นใหม่เรียบร้อยแล้ว คืออยู่ประจำที่แล้ววันเถลิงศก แปลว่า “วันขึ้นศก” เป็นวันเปลี่ยนจุลศักราชใหม่ การที่เปลี่ยนวันขึ้นศกใหม่มาเป็นวันที่ ๓ ถัดจากวันมหาสงกรานต์ ก็เพื่อให้หมดปัญหาว่า การย่างขึ้นสู่จุดเดิม สำหรับต้นปีนั้นเรียบร้อยดี ไม่มีปัญหาเพราะอาจมีปัญหาดัดพันเกี่ยวกับชั่วโมง นาที วินาที ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ที่จะเปลี่ยนศก ถ้าเลื่อนวันเถลิงศกหรือวันขึ้นจุลศักราชใหม่มาเป็น วันที่ ๓ ก็หมายความว่า อย่างน้อยดวงอาทิตย์ได้ก้าวเข้าสู่ราศีใหม่ ไม่น้อยกว่า ๑ องศาแล้วอาจจะย่างเข้าองศาที่ ๒ หรือที่ ๓ ก็ได้

วันสงกรานต์เป็นวันเปลี่ยนจุลศักราชใหม่ ซึ่งกษัตริย์สิงหศแห่งพม่า ทรงตั้งขึ้นเมื่อปีกุนวันอาทิตย์ พ.ศ. ๑๑๘๑ โดยกำหนดเอาดวงอาทิตย์เข้าสู่ราศีเมษได้ ๑ องศา ประกอบกับ

ไทยเราเคยนิยมใช้จุลศักราช สงกรานต์จึงเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทยอีกด้วย ในปีแรกที่กำหนดเพี้ยนเป็นวันที่ ๑๓ เมษายน ซึ่งอันที่จริงไม่ใช่วันที่ ๑๓ เมษายนทุกปี แต่เมื่อเป็นประเพณี ก็จำเป็นต้องเอาวันนั้นทุกปี เพื่อมิให้การประกอบพิธี ซึ่งมีได้รู้โดยละเอียดต้องเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา วันที่ ๑๓ จึงเป็นวันสงกรานต์ของทุกปี

ปกติวันสงกรานต์จะมี ๓ วัน คือ เริ่มวันที่ ๑๓ เมษายน ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน วันแรกคือวันที่ ๑๓ เป็นวันมหาสงกรานต์ วันที่พระอาทิตย์ต้องขึ้นสู่ราศีเมษ วันที่ ๑๔ เป็นวันเนา (พระอาทิตย์คงอยู่ที่ ๐ องศา) วันที่ ๑๕ เป็นวันเถลิงศกใหม่ และเริ่มจุลศักราชในวันนี้ เมื่อก่อนจริงๆ มีถึง ๔ วัน คือวันที่ ๑๓ - ๑๖ เป็นวันเนาเสีย ๒ วัน (วันเนาเป็นวันอยู่เฉยๆ) เป็นวันว่างพักการงานนอกบ้านชั่วคราว

จะเห็นได้ว่า วันสงกรานต์เป็นวันขึ้นปีใหม่ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๓ ทางราชการจึงได้เปลี่ยนใหม่ โดยกำหนดเอาวันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ เพื่อให้เข้ากับหลักสากลที่นานาประเทศนิยมปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่ ประชาชนก็ยังยึดถือว่า วันสงกรานต์มีความสำคัญ

● นางสงกรานต์

เป็นธิดาของท้าวกบิลพรหม หรือท้าวมหาสงกรานต์ และเป็นนางฟ้าอยู่บนสรวงสวรรค์ชั้นจาตุมหาราช (สวรรค์ชั้นที่ ๑ ในทั้งหมด ๖ ชั้น) ซึ่งมีหน้าที่ในการรับศิระของท้าวกบิลพรหมแห่รอบเขาพระสุเมรุในแต่ละรอบปี หรือในวันสงกรานต์นั่นเอง โดยมีเกณฑ์กำหนดที่ว่าวันสงกรานต์คือวันที่ ๑๓ เมษายน ตรงกับวันใดก็ให้นางสงกรานต์ประจำวันนั้นเป็นผู้แห่ นางสงกรานต์มีทั้งหมด ๗ องค์ ได้แก่

๑. นางสงกรานต์ทงษเทวี

ทงษเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันอาทิตย์ ทัดดอกทับทิม มีปัทมราค (แก้วทับทิม) เป็นเครื่องประดับ ภัักษาหาร คือ อุทุมพร (มะเดื่อ) อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาถือจักร พระหัตถ์ซ้ายถือสังข์ เสด็จไสยาสน์เหนือปฤษฎางค์ครุฑ

๒. นางสงกรานต์โคราดเทวี

โคราดเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันจันทร์ ทัดดอกปีป มีมุกดาหาร (ไข่มุก) เป็นเครื่องประดับ ภัักษาหาร คือ เกละ (น้ำมัน) อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาถือพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายถือไม้เท้า เสด็จประทับเหนือพยัคฆ์ (เสือ)

๓. นางสงกรานต์ราक्षสเทวี

ราक्षสเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันอังคาร ทัดดอกบัวหลวง มีโมรา (หิน) เป็นเครื่องประดับ ภัักษาหาร คือ โลหิต (เลือด) อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาถือตรีศูล พระหัตถ์ซ้ายถือธนู เสด็จประทับเหนือวราหะ (หมู)

๔. นางสงกรานต์มณฑาเทวี

มณฑาเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันพุธ ทัดดอกจำปา มีไพฑูรย์ (พลอยสีเหลืองแกมเขียว) เป็นเครื่องประดับ ภัักษาหาร คือ นมและเนย อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาถือเหล็กแหลม พระหัตถ์ซ้ายถือไม้เท้า เสด็จไสยาสน์เหนือปฤษฎางค์คัสพะ (ลา)

๕. นางสงกรานต์กิริณีเทวี

กิริณีเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันพฤหัสบดี ทัดดอกกมณฑา (ยี่หุบ) มีมรกตเป็นเครื่องประดับ ภัักษาหาร คือ ถั่วและงา อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาถือพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายถือปิ่น เสด็จไสยาสน์เหนือปฤษฎางค์คชสาร (ช้าง)

๖. นางสงกรานต์กิมิทาเทวี

กิมิทาเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันศุกร์ ทัดดอกจงบกลณี มีบุษราคัมเป็นเครื่องประดับ ภัักษาหาร คือ กล้วยและน้ำ อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาถือพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายถือพิณ เสด็จประทับยืนเหนือมหิงสา (ควาย)

๗. นางสงกรานต์มโหธรเทวี

มโหธรเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันเสาร์ ทัดดอกสามหาว (ผักตบชวา) มีนิลรัตน์เป็นเครื่องประดับ ภัักษาหาร คือ เนื้อทราย อาวุธคู่กาย พระหัตถ์ขวาถือจักร พระหัตถ์ซ้ายถือตรีศูล เสด็จประทับเหนือมยุราปักษา (นกยูง)

การทำบุญในวันสงกรานต์**

การทำบุญในวันสงกรานต์ อาจจะทำการตักบาตรทำบุญได้ ๒ แห่งคือ ที่วัดหรือในบริเวณงานที่จัดไว้แล้ว วิธีตักบาตร ใช้วิธีเรียงแถว และนิมนต์พระเดินตามลำดับ โดยชายตักบาตรด้วยข้าว หญิงตักบาตรด้วยของหวาน ถ้าเต็มบาตรก็ถ่ายใส่ภาชนะอื่น และนิมนต์ท่านรับจนทั่วเสร็จแล้วอาจนิมนต์ท่านฉัน ณ สถานที่จัดงาน หรือให้ท่านนำไปฉันที่วัดก็ได้

ในเวลาตักบาตรพระสงฆ์จะสวดถวายพรพระคือ พาหุง พอเสร็จ ก็ช่วยกันยกอาหารหวานไปถวายพระ ขณะพระฉัน จะมีการอ่านประกาศสงกรานต์กันในวันนี้ บางคนก็อาจจะอยู่ฟังอนุโมทนา เป็นอันเสร็จพิธี

การก่อเจดีย์ทราย จะทำในวันใดวันหนึ่ง ของวันที่ ๑๓-๑๕ เมษายนก็ได้ ผู้ทำบุญจะช่วยกันขนทราย มาก่อเป็นเจดีย์ขนาดต่างๆ ในบริเวณวัด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ให้ใช้ก่อสร้าง หรือถมพื้นที่ เป็นเรื่องที่ดีว่าได้บุญและสนุกสนาน แต่ไม่มีข้อจำกัดว่าต้องทำทุกวัด

การปล่อยนกปล่อยปลา เป็นการทำบุญเพื่อแสดงความกรุณาต่อสัตว์ นิยมทำในวันสงกรานต์และไม่จำกัดว่าจะทำในวัดเท่านั้น

การสงฆ์น้ำพระ มีทั้งสงฆ์น้ำพระพุทธรูปและภิกษุ สามเณร เพื่อความเป็นสิริมงคล ในโอกาสขึ้นปีใหม่อันเป็นเวลาที่ดีอากาศร้อน

การรดน้ำผู้ใหญ่ เป็นเรื่องของการแสดงคารวะต่อผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ผู้ร่วมพิธีควรนำผ้า ๑ สำรับ คือ ผ้าห่ม ๑ ผืน ผ้าห่ม ๑ ผืน ไปมอบให้ท่านพร้อมกับ ดอกไม้ธูปเทียน การรดน้ำผู้ใหญ่ดังกล่าวมานี้ มักจะรดหรืออาบท่านจริงๆ จึงต้องมีผ้าไปมอบให้ ปัจจุบันบางแห่งรดเฉพาะที่ฝ่ามือ โดยจะเอาน้ำหอมเจือในน้ำด้วย แต่ก็ยังคงมีผ้าห่ม ๑ สำรับและดอกไม้ธูปเทียนไปแสดงคารวะ และขอพรท่านก็จะให้ศีลให้พรให้มีความสุขปีใหม่ คือตั้งแต่วันสงกรานต์เป็นต้นไป

การทำบุญอุทิศ เป็นเรื่องที่มีนิมิตทำแบบนิมนต์พระ ชักบังสกุลอุทิศของญาติที่ล่วงลับไปแล้ว แล้วอุทิศส่วนกุศลให้ โดยนิมนต์พระไปยังสถานที่เก็บหรือบรรจุอุทิศ หรือถ้าไม่มีอุทิศจะเขียนชื่อผู้ที่ล่วงลับไปแล้วก็ได้ เมื่อบังสกุลแล้วก็เผากระดาษแผ่นนั้นเสีย เหมือนเผาศพ การทำบุญอุทิศจะทำในวันไหนก็ได้สุดแต่จะนัดหมายกัน การรื่นเริง จัดขึ้นเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ในหมู่คณะ เป็นการอนุรักษประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่นไว้ด้วย

การสาดน้ำ เป็นการสนุกสนานรื่นเริงอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของสงกรานต์ คือ สาดน้ำกันโดยมากจะเริ่มต้นในวันสงกรานต์น้ำพระ แต่บางแห่งพอเริ่มสงกรานต์ ก็เริ่มสาดน้ำกันทีเดียว ส่วนใหญ่แล้วใช้น้ำสะอาดมีน้ำอบน้ำหอม หรือแป้งหอมผสมบ้างก็ได้ และไม่ถือเป็นเรื่องเสียหาย การแห่นางแมว บางแห่งอาจมีการแห่นางแมวเพื่อขอฝนด้วย ซึ่งเป็นเรื่องสนุกสนานรื่นเริงเหมือนกัน แต่ก็หวังผลในทางเกษตรกรรมด้วย กล่าวคือ ถ้าเกิดฝนแล้งก็แห่นางแมวกันในช่วงวันทำบุญสงกรานต์ เช่นเดียวกัน

● สิ่งที่ได้จากการทำบุญสงกรานต์

๑. เป็นการแสดงความเคารพบูชาต่อสิ่งที่ยึดเคารพ ต่อบิดามารดา และผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ
๒. เป็นการชำระจิตใจ และร่างกายให้สะอาด
๓. เป็นการรักษาสันติภาพแต่เดิม
๔. เป็นการสนุกสนานรื่นเริงในรอบปี และพักจากงานประจำชั่วคราว เพื่อจะไปพักผ่อนหย่อนใจ
๕. เป็นการเตือนสติว่ามนุษย์นั้นผ่านไป ๑ ปีแล้วและในรอบปีที่ผ่านมา เราได้ทำอะไรบ้างและควรจะทำอะไรต่อไปในปีที่กำลังจะมาถึง
๖. เป็นการเตรียมตัวบวช ถ้าเป็นผู้ชายโดยเอาระยะเวลานี้บวชกัน เพราะหลังสงกรานต์ต้องเตรียมตัวทำนาแล้ว
๗. เป็นการทำความสะอาดพระ โต๊ะบูชา บ้านเรือน ทั้งในและนอกบ้าน

● วันมหาสงกรานต์ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕***

วันมหาสงกรานต์ปีนี้ ตรงกับวันศุกร์ที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๙ นาฬิกา ๔ นาที ๑๒ วินาที (ตรงกับเวลามาตรฐานประเทศไทยปัจจุบัน เวลา ๒๐ นาฬิกา ๔ นาที ๑๒ วินาที)

นางสงกรานต์นามว่า กิมิทาเทวี ทรงพาหุรัด ทัดดอกจกกลี อาภรณ์แก้วบุษราคัม รัชชาหารกถ์และน้ำ หัตถ์ขวาทรงพระขรรค์ หัตถ์ซ้ายทรงพิณ เสด็จไสยาสน์ลิ้นเนตร(นอนลิ้นตา) มาเหนือหลังมโหรีหงสา (กระบือ) เป็นพาหนะ

เกณฑ์พิรุณศาสตร์ปีนี้ พายุหสดีเป็นอธิบดีฝน บันดาลให้ฝนตก ๕๐๐ ห่า ตกในจักรวาล ๒๐๐ ห่า ตกในป่าหิมพานต์ ๑๕๐ ห่า ตกในมหาสมุทร ๑๐๐ ห่า ตกในโลกมนุษย์ ๕๐ ห่า

เกณฑ์ธาราธิคุณชื่อ วาโย (ธาตุลม) น้ำพอประมาณ พายุจัด เกณฑ์นคราชิให้น้ำ ๓ ตัว ทำนายว่า ฝนต้นปีมาก กลางปีงาม แต่ปลายปีน้อยแล

เกณฑ์ธัญญาหารชื่อ วิบัติ ข้าวกล้าในไร่นาจะเกิดกิมิชาติ คือ มีด้วงแมลงรบกวน ข้าวกล้าจะได้ผล ๑ ส่วน เสีย ๕ ส่วน บ้านเมืองจะเกิดยุทธสงคราม จะฆ่าฟันกัน จะนิราชจากกัน จะจับหายเป็นอันมากแล

วันเถลิงศกตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๕ เวลา ๒๓ นาฬิกา ๔๓ นาที ๔๘ วินาที (ตรงกับเวลา ๐ นาฬิกา ๑ นาที ๔๘ วินาที เวลามาตรฐานประเทศไทยปัจจุบัน)

● คำทำนาย

วันศุกร์เป็นวันมหาสงกรานต์ : ข้าวน้ำ ลูกหมากรากไม้ทั้งหลายจะอุดม ฝนและพายุชุ่ม จะเจ็บตากันมากนักแล

วันเสาร์เป็นวันเนา : ข้าวปลาจะแพง จะเกิดเพลิงกลางใจเมือง ขุนนางจะต้องโทษ ข้าวจะตายฝอย น้ำจะน้อยกว่าทุกปี สมณชีพราหมณ์จะร้อนใจ ผักปลาจะแพงแล

วันอาทิตย์เป็นวันเถลิงศก : พระมหากษัตริย์จะรุ่งเรื่องด้วยพระเดชานุภาพ จะมีชัยชนะ แก่ศัตรูทั่วทิศทั้งปวงแล

นางสงกรานต์ไสยาสน์ลิ้มเนตร (นอนลิ้มตา) : ประชาชนจะอยู่เย็นเป็นสุข

*ที่มา...www.sudipan.net/phpBB2/viewtopic.php?p=8271&sid=aa8dd71dfb2fd654228e4116d3c0e3eb

**ที่มา...www.vcharkarn.com/varticle/36247

***ที่มา... www.myhora.com

การออกกำลังกาย*

การออกกำลังกาย

การออกกำลังกายไม่ได้หมายถึงการต้องไปแข่งขันกีฬากับผู้อื่น แต่การออกกำลังกายเป็นการแข่งขันกับตัวเอง หลายคนก่อนจะออกกำลังกายมักจะอ้างเหตุผลของการไม่ออกกำลังกาย เช่น ไม่มีเวลา ไม่มีสถานที่ ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ปัญหาเกี่ยวกับอากาศ ทั้งหมดเป็นข้ออ้างที่จะไม่ออกกำลังกาย แต่ลืมไปว่าการออกกำลังกายอาจจะให้ผลดีมากกว่าสิ่งที่เขาเสียไป

เป็นที่น่าดีใจว่าการออกกำลังกายให้สุขภาพดีไม่ต้องใช้เวลา มากมาย เพียงแค่วันละครึ่งชั่วโมงก็พอ และ也不需要ใช้พื้นที่หรือเครื่องมืออะไร มีเพียงพื้นที่ในการเดินก็พอแล้ว การออกกำลังกายจะทำให้รูปร่างดูดี กล้ามเนื้อแข็งแรง ป้องกันโรคหัวใจ ป้องกันโรคกระดูกพรุน ป้องกันโรคอ้วน การออกกำลังกายทำให้ร่างกายสดชื่น มีพลังที่จะทำงานและต่อสู้กับชีวิต นอกจากนี้ยังสามารถลดความเครียดได้ด้วย

โรคที่มากับคนที่ไม่ออกกำลังกาย

- กลุ่มโรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจขาดเลือด
- โรคอ้วน
- โรคเบาหวานและไขมันในเลือดสูง
- โรคเครียด
- โรคภูมิแพ้
- โรคปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
- โรคมะเร็ง

การเริ่มต้นออกกำลังกาย

หลายท่านไม่เคยออกกำลังกายมาก่อนเมื่อเริ่มออกกำลังกายจะทำให้ เหนื่อยง่าย วิธีที่ดีที่สุดของการเริ่มต้นออกกำลังกาย คือให้เริ่มออกกำลังกายจากกิจวัตรประจำวัน เช่น

- ใช้การเดินหรือขี่จักรยานเมื่อไปที่ไม่ไกล
 - หยุดใช้รถหนึ่งวันแล้วใช้การเดินไปทำงานสำหรับผู้ที่บ้านและที่ทำงานไม่ไกล
 - ใช้บันไดแทนการขึ้นลิฟต์หรือบันไดเลื่อน
 - ขี่จักรยานรอบหมู่บ้าน
 - ทำงานบ้าน เช่น ทำสวน ล้างรถ ถูบ้าน
- ทำกิจวัตรเหล่านี้ทุกวันเป็นเวลา 2 – 3 เดือนจึงเริ่มต้นเพิ่มการออกกำลังกายเพื่อให้อารมณ์แข็งแรงขึ้น เช่น
- การเดินให้เร็วขึ้นสลับกับการเดินช้า

- ขี่จักรยานนานขึ้น
- ขึ้นบันไดหลายขึ้น
- ขุดดินทำสวนนานขึ้น
- ว่ายน้ำ
- เต้นแอโรบิค แต่ไม่ต้องนาน
- เต้นรำ
- เล่นกีฬา เช่น ปิงปอง แบดมินตัน

เทนนิส

หลังจากที่เตรียมความพร้อมร่างกายแล้ว เรามาเริ่มต้นฟิตร่างกายกัน

หลังจากเตรียมความพร้อมแล้ว คุณได้ออกกำลังกายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันแล้ว หากคุณต้องการฟิตร่างกายก็สามารถทำได้โดย

- โดยการวิ่งเร็วขึ้น นานขึ้น
- ว่ายน้ำนานขึ้น

การฟิตร่างกาย คุณต้องติดตามความก้าวหน้าของการออกกำลังกายเช่น เวลาที่ใช้ในการออกกำลังกายเพิ่มขึ้น ระยะทางในการออกกำลังกายเพิ่มขึ้น หัวใจเต้นได้ดี

เทคนิคของการออกกำลังกายเป็นประจำ

● จะต้องตระหนักว่าการออกกำลังกายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตซึ่งจะขาดไม่ได้เหมือนการนอนหลับ หรือการรับประทานอาหาร

● เลือกการออกกำลังกายที่ชอบที่สุด และสะดวกที่สุด

● ครอบครัวอาจมีส่วนร่วมด้วยก็จะดี

● ช่วงแรกๆ ของการออกกำลังกายไม่ควรจะหยุดให้ออกจนเป็นนิสัย

- บันทึกการออกกำลังกายไว้
- หากเป็นไปได้ควรจะมีกลุ่มเพื่อออก

กำลังกายร่วมกันเพราะกลุ่มจะช่วยกันประคับประคอง

● ตั้งเป้าหมายการออกกำลังกายและการรับประทานอาหารทุกเดือนโดยอย่าตั้งเป้าหมายสูงเกินไป

● ติดตามความก้าวหน้าโดยดูจากสมุดบันทึก

● ให้รางวัลเมื่อสามารถบรรลุเป้าหมาย (ห้ามการเลี้ยงอาหาร)

● ที่สำคัญการออกกำลังกายแม้เพียงเล็กน้อยดีกว่าการไม่ออกกำลังกาย

ออกกำลังกายอย่างปลอดภัย

ถ้าหากท่านได้เตรียมความพร้อมที่จะออกกำลังกายแล้วอยากจะทำฟิตร่างกายท่านสามารถทำได้ทันที แต่หากมีอาการหรือโรคต่อไปนี้ควรปรึกษาแพทย์ก่อนฟิตร่างกาย

● ถ้าท่านอายุมากกว่า 45 ปี

● หรือมีโรคประจำตัวเช่นโรคความดันโลหิตสูง

● โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง

● สูบบุหรี่

● หรือมีประวัติครอบครัวเป็นโรคหัวใจ

● มีอาการเจ็บหน้าอก เหนื่อยมาก

- มีอาการหน้ามืด

จำเป็นต้องอุ่นร่างกายหรือไม่ Warm up

ก่อนออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาจำเป็นต้องอบอุ่นร่างกายทุกครั้งเพื่อเตรียมความพร้อมของหัวใจ และหลังจากการออกกำลังกายควรจะอบอุ่นร่างกายอีกครั้ง

ความฟิตคืออะไร Physical fitness

ความฟิตไม่ได้หมายถึงว่าคุณสามารถวิ่งได้ระยะทางเท่าใด หรือยกน้ำหนักได้เท่าใด แต่

ความฟิตหมายถึงประสิทธิภาพของหัวใจ ปอด และกล้ามเนื้อทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปถ้าหากออกกำลังกายได้อย่างน้อยวันละ 30 นาทีโดยออกหนักปานกลาง สัปดาห์ละอย่างน้อย 5 วันถือว่าได้ออกกำลังกายแบบ aerobic exercise รายละเอียดมีในออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ความฟิตของร่างกายต้องประกอบด้วยปัจจัย 5 อย่าง

1. Cardiorespiratory endurance

หมายถึงความสามารถของหัวใจที่จะสูบฉีดเลือดไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ได้อย่างเพียงพอในขณะที่ออกกำลังกาย การออกกำลังกายแบบ **aerobic** จะเป็นการฝึกให้หัวใจแข็งแรง

2. Muscular strength ความแข็งแรง

ของกล้ามเนื้อซึ่งเราสามารถเพิ่มความแข็งแรงได้โดยการยกน้ำหนัก หรือวิ่งขึ้นบันได

3. Muscular endurance ความทน

ของกล้ามเนื้อหมายถึงความสามารถของกล้ามเนื้อที่จะทำงานอย่างต่อเนื่องโดยไม่เกิดอาการเมื่อยล้า

4. สัดส่วนของร่างกาย หมายถึงสัดส่วนของกล้ามเนื้อ กระดูก ไขมัน การออกกำลังกายจะทำให้มีปริมาณกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้นแต่ปริมาณไขมันจะลดลง อาจจะได้จากดัชนีมวลกาย

5. Flexibility ความยืดหยุ่นของ

กล้ามเนื้อ เอ็น เพื่อป้องกันกล้ามเนื้อหรือข้อได้รับอุบัติเหตุจากการออกกำลังกาย

ขณะป่วยควรออกกำลังกายหรือไม่

ขณะเจ็บป่วยไม่ควรจะออกกำลังกาย เพราะจะทำให้โรคเป็นมากขึ้น ควรจะพักผ่อน อาการดีขึ้น หากพักเกินสองสัปดาห์เวลาเริ่มออกกำลังกายควรจะเริ่มเบาๆ ก่อน และหากท่านเป็นโรคเรื้อรังควรจะปรึกษาแพทย์ก่อนออกกำลังกาย

จริงหรือไม่ที่การออกกำลังกายโดยการเดินดีพอๆ กับการวิ่ง

การเริ่มต้นออกกำลังกายควรใช้วิธีเดิน เนื่องจากจะไม่เหนื่อยมาก ยังลดน้ำหนักได้และอาการปวดข้อไม่มาก ส่วนการวิ่งจะเป็นการออกกำลังกายที่คุณเตรียมร่างกายไว้พร้อมแล้วเพราะการวิ่งจะทำให้หัวใจเต้นเร็ว ทำให้เหนื่อย และทำให้ปวดข้อ ดังนั้นการออกกำลังกายโดยการเดินเหมาะสำหรับคนอ้วน หรือผู้ที่เริ่มออกกำลังกาย แต่ถ้าผู้ที่ต้องการความฟิตของร่างกายควรออกกำลังกายโดยการวิ่ง

คนท้องควรออกกำลังกายหรือไม่

คนท้องควรออกกำลังกายเป็นประจำ แต่ออกกำลังกายแบบเบาๆ โดยการเดิน ไม่ควรวิ่ง ไม่ควรยกของหนัก

จะรู้ได้อย่างไรว่าออกกำลังกายมากเกินไป

ท่านสามารถสังเกตขณะออกกำลังกายว่ามากเกินไปหรือไม่โดยสังเกตจากอาการดังต่อไปนี้

- หัวใจเต้นเร็วมากจนรู้สึกเหนื่อย
- หายใจเหนื่อยจนพูดไม่เป็นประโยค
- เหนื่อยจนเป็นลม
- ไม่มีอาการปวดข้อหลังออกกำลังกาย

หากมีอาการดังกล่าวให้หยุดการออกกำลังกายสองวันและเวลาออกกำลังกายให้ลดระดับการออกกำลังกาย

ประโยชน์ของการออกกำลังกาย

ผลต่อโรคความดันโลหิตสูง (140/90)

- ผู้ที่ไม่ออกกำลังกายจะมีโอกาสเป็นความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้น 35%
- การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอจะลดทั้งความดัน systole และ diastole อย่างชัดเจน
- คนไข้ที่มีความดันโลหิตสูงที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอจะมีอัตราการเสียชีวิตจากโรคแทรกซ้อน น้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้ออกกำลังกาย
- การออกกำลังกายจะช่วยเพิ่มอายุ 1-1.5 ปี

ผลต่อโรคเส้นเลือดสมอง

- อัตราการเกิดโรคหลอดเลือดสมองลดลงเมื่อออกกำลังกายเพิ่มขึ้น
- เมื่อขึ้นบันไดวันละ 20 ขั้นจะลดอัตราการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดลงร้อยละ 20
- ผู้ที่ออกกำลังกายโดยการเดินเร็วๆ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงจะมีอุบัติการณ์ของโรคหัวใจและหลอดเลือดลดลงร้อยละ 40

ผลต่อโรคเบาหวาน

- ผู้ที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอจะมีโอกาสการเกิดโรคเบาหวานลดลงร้อยละ 42
- ผู้ออกกำลังกายมากจนกระทั่งเหงื่อออก 1 ครั้งต่อสัปดาห์จะมีอุบัติการณ์ของการเกิดโรคเบาหวานลดลงร้อยละ 22

ผลต่อหัวใจ

- ผู้ที่ไม่ออกกำลังกายจะมีโอกาสเสียชีวิตเป็นสองเท่าของผู้ที่ออกกำลังกาย
- การออกกำลังกายจะทำให้เลือดไปเลี้ยงหัวใจเพิ่มขึ้น
- การออกกำลังกายจะทำให้หัวใจสะสมพลังงานไว้ใช้เมื่อเวลาหัวใจต้องทำงานหนัก
- เพิ่มความแข็งแรงในการบีบตัวของหัวใจ
- ลดระดับไขมันในเลือด เพิ่มระดับ HDL (ซึ่งเป็นไขมันที่ดี)
- ลดระดับความดันโลหิต ลดการเต้นของหัวใจ ทำให้หัวใจทำงานน้อยลง

ผลต่อมะเร็ง

- การออกกำลังกายจะลดการเกิดโรคมะเร็งได้ร้อยละ 46

ผลต่อคุณภาพชีวิต

- การออกกำลังกาย 1500 กิโลแคลอรีต่อสัปดาห์ (ออกกำลังกายหนักปานกลาง) จะเพิ่มอายุ 1.57 ปีและลดอุบัติการณ์การเสียชีวิตก่อนวัยอันควรลงร้อยละ 67
- สำหรับผู้สูงอายุทุก 1 ไมล์ที่เดินจะลดอุบัติการณ์เสียชีวิตลงร้อยละ 19
- การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ (อายุ 45-84) จะลดการเสียชีวิตร้อยละ 18

ไปเที่ยวงานพืชสวนโลก

กลับมาอีกครั้ง สำหรับ “มหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2554” หรือ “งานพืชสวนโลก 2554” ที่ก่อนหน้านี้เมื่อปี พ.ศ.2549 ประเทศไทยเคยจัดงานพืชสวนโลกไปแล้วครั้งหนึ่ง ปรากฏว่า ได้รับเสียงตอบรับมีผู้เข้าชมอย่างล้นหลามเลยทีเดียว

และสำหรับงานพืชสวนโลกในปีนี้อากาศก็เย็นสบายเป็นใจให้พืชพรรณไม้ดอกบานสะพรั่งสวยงามเสียเหลือเกิน สงสัยว่าถ้าช่วงนี้ไม่ได้ไปเที่ยวเชียงใหม่แล้วเยี่ยมชมงานพืชสวนโลกก็คงจะตกเทรนด์แน่ๆ เอาล่ะ...ตามไปดูกันดีกว่าว่า ในงานพืชสวนโลก 2554 นี้ มีอะไรน่าสนใจกันบ้าง

สำหรับงานพืชสวนโลก 2554 มีชื่อเต็มๆ ว่า “งานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2554” (The International Horticultural Exposition : Royal Flora Ratchaphruek 2011) จัดขึ้นตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2554 -14 มีนาคม พ.ศ.2555 รวม 92 วัน ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ 3 วโรกาสสำคัญของคนไทย คือ

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา ในปี พ.ศ.2554
2. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในมหามงคลสมัยที่จะทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา ในปี พ.ศ.2555
3. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 60 พรรษา ในปี พ.ศ.2555

นอกจากนั้นแล้ว ยังเป็นการแสดงศักยภาพให้นานาชาติได้เห็นความสามารถทางด้านการเกษตรของคนไทยอีกด้วย แถมยังเป็นการกระตุ้นภาคการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจของประเทศได้ด้วย

★ ไฮไลท์เด็ดๆ ของงานพืชสวนโลก

มาถึงไฮไลท์เด็ดๆ ของงานพืชสวนโลกกันบ้าง สำหรับใครที่กำลังจะไปเที่ยวชมงานพืชสวนโลกแล้ว ต้องไม่พลาด 10 ไฮไลท์สำคัญของงานที่แนะนำให้ไปชมกัน ได้แก่

❁ 1. นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติทั้งสามพระองค์

จัดขึ้นภายใต้แนวคิด “ตามรอยพ่อ เกษตร คีอทางออกเพื่อชีวิตที่ยั่งยืน” จัดแสดง

ในอาคารนิทรรศการ Expo Center 1 โดยนำเสนอโครงการพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ตามด้วยโครงการพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และโครงการส่วนพระองค์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เกี่ยวกับการปลูกต้นไม้บนหลังคา โดยนำเสนอด้วยเทคนิคพิเศษที่เรียกว่า Panoramic Magic Virtual เป็นการนำเสนอด้วยรูปแบบสื่อผสมบน

จอภาพ 360 องศา เสมือนเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์จริง ตื่นตาไปกับ Model สุดอลังการประกอบฉากเคลื่อนไหว เป็นต้น

❁ 2. นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติฯ หอคำหลวง

หอคำหลวง ถือเป็นสัญลักษณ์ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ที่มีความสวยงามตามแบบสถาปัตยกรรมล้านนา ซึ่งในครั้งนี้ พื้นที่บริเวณชั้นล่างของหอคำหลวง ได้ปรับปรุงและตกแต่งใหม่ทั้งหมด เพื่อจัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

❁ 3. นิทรรศการโลกแมลง

งานนี้ได้รวบรวมแมลงมีชีวิตและแมลงไม่มีชีวิตมานำเสนอยิ่งใหญ่กว่าครั้งก่อน โดยจะพบกับตัวผู้สืบทอดเผ่าพันธุ์จากบรรพบุรุษผู้เป็นเจ้าของทะเล สัตว์ดึกดำบรรพ์ที่เพิ่งค้นพบ และตักแตนกิ่งไม้ ตักแตนใบไม้ เจ้าแห่งการพรางตัว พร้อมฝูงผีเสื้อกลางวันและกลางคืนนับพันตัว ร่วมด้วยการจัดแสดงระบบมัลติมีเดีย นำเสนอเรื่องราวอันหลากหลายของแมลง

❁ 4. นิทรรศการ 3Gs 3Rs รากฐานสีเขียวเมื่อวันวาน สืบสานปัจจุบัน สร้างสรรค์อนาคต ลดโลกร้อน

เป็นเรื่องของเมืองสีเขียว การปลูกพืชในเมืองใหญ่ เช่น การปลูกพืชในอาคาร การจัดสวนแนวตั้ง ซึ่ง “3Gs 3Rs 5nv” เป็นแนวคิดหลัก (Theme) ในการจัดงานครั้งนี้ โดย 3Gs ประกอบด้วย “Greenitude” – การสร้างทัศนคติสีเขียว “Garden” – ให้คนมีความรักโลกสีเขียวและสวน “Generation” – การเรียนรู้ในงานพืชสวนโลกผ่านรุ่นสู่รุ่น ส่วน 3Rs

ได้แก่ Reuse – การใช้ซ้ำ Reduce – การลดการใช้ และ Recycle – การนำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

❁ 5. สวนแสงแห่งจินตนาการ (Imagination Light Garden)

ครั้งแรกที่ดวงไฟนับล้านดวงจากผลงานแสงอาทิตย์กับ **ผีเสื้อเรืองแสง** จะได้มาเดินรำพร้อมเสียงดนตรี ร่วมด้วยใบไม้เรืองแสงแบบ Interactive ตามการเคลื่อนไหว

❁ 6. สวนเยาวชนรักษ์โลก (Kids' Eco Park)

สวนแห่งการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการลดโลกร้อนและการอนุรักษ์ธรรมชาติให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ ด้วยสื่อผสมผสาน Interactive และมีมิติโต้ตอบ พร้อมการตกแต่งแอนิเมชัน

❁ 7. นวัตกรรมพืชสวน

ประกอบด้วยนิทรรศการสวนสมุนไพรไทย นำเสนอสมุนไพรไทยมากมาย, นิทรรศการบัวไทย พบกับบัวหนึ่งเดียวในโลก เช่น บัวจิ๋วที่สามารถปลูกในถ้วยกาแฟ บัวยักษ์สีส้มแปลกตาสามารถเปลี่ยนสีได้ภายในช่วง 5-6 วันที่ดอกบาน บัววันวิสาข และนิทรรศการกล้วยไม้ ลองไปชมกล้วยไม้หายากของเมืองไทย และกล้วยไม้ที่น่าสนใจจากทั่วโลก

❁ 8. การประกวดพืชสวน

ตระการตาไปกับพืชสวนที่เข้าร่วมประกวดกว่า 100 ประเภท ครอบคลุมการประกวดกล้วยไม้ ไม้ดอก ไม้ใบประดับ การจัดดอกไม้สด ผัก เห็ด ผลไม้ ชาและกาแฟ เช่น การประกวดกล้วยไม้ “สวนสวรรค์แห่งกล้วยไม้นานาพันธุ์”

❁ 9. กระเช้าราชพฤกษ์ลอยฟ้า (Giant Flora Wheel)

ไฮไลท์เด็ดสุดๆ ของงานนี้สำหรับคนที่ไม่กลัวความสูง และต้องการเก็บภาพแห่งความตระการตา ทั้ง 360 องศา ต้องไม่พลาดการขึ้นกระเช้าลอยฟ้าสูง 42 เมตรที่จะทำให้คุณเห็นทัศนียภาพมุมสูงในพื้นที่ 470 ไร่ ได้อย่างชัดเจน และในยามค่ำคืน กระเช้าลอยฟ้าแห่งนี้ยังจะเปิดไฟดูสวยงามมากยิ่งขึ้นไปอีก

❁ 10. การแสดงพิเศษ ชุด “มหัศจรรย์...พลังสีเขียว”

พบกับการแสดงอันน่าตื่นตาตื่นใจ ไม่ว่าจะเป็น ม่านน้ำราชพฤกษ์ที่จะมาเร่จรบ่า พร้อมกับชมขบวนพาเหรด แพนซีราชพฤกษ์ รวมทั้งการแสดงดนตรีวัฒนธรรมทั้งไทยและต่างประเทศด้วย

นอกจาก 10 ไฮไลท์เด็ดของงานแล้ว หากใครยังไม่จุใจ ก็ยังมี “สวนนานาชาติ” ซึ่งจัดแสดงดอกไม้ไม้พุ่มพรรณไม้ในแบบฉบับของประเทศต่างๆ กว่า 30 ประเทศ

ให้ชมกันอีกด้วย เรียกได้ว่ามาเชียงใหม่ที่เดียว เหมือนกับได้ไปเที่ยวทั่วโลกเลยละ

- เรียบเรียงข้อมูลโดยกระปุกดอทคอม
- ภาพประกอบ internet
- ที่มา.... travel.kapook.com

รู้สึกท้อแท้กับสภาพสังคมในตอนนี้*

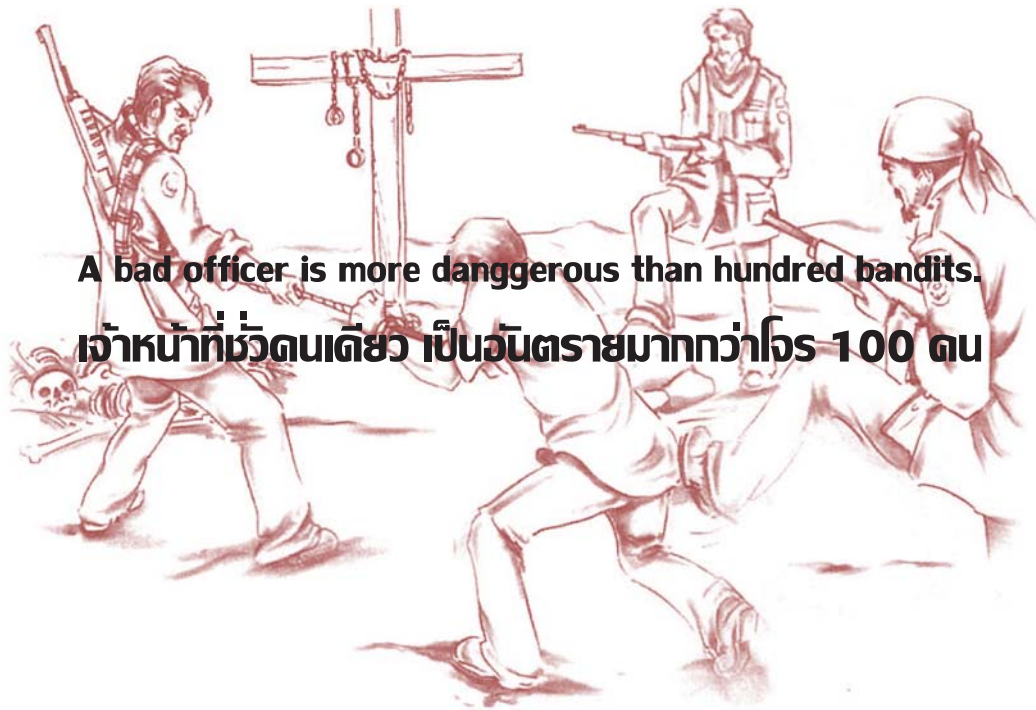

สภาพของสังคมตอนนี้ ถ้าใช้ให้เป็น เราจะได้อาวุธที่คมที่เดียว ไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงรุนแรงขนาดไหนก็ตาม จะมีข่าวร่ำลือว่าโลกจะแตก ไฟจะไหม้ น้ำจะท่วมโลก นั่นเป็นสิ่งที่ทำลายที่จะทำให้เราเห็นว่าเราจะทำอะไรในขณะนี้กับเวลาที่เรามีจริงๆ ชีวิตของเราคือปัจจุบันขณะ ถ้าท่านปล่อยให้ปัจจุบันขณะท้อแท้ต่อสถานการณ์ที่เรา กำลังเห็นอยู่ คุณจะไม่สามารถที่จะมี

ชีวิตที่ทันสมัยได้เลย จะมีปัจจุบันขณะที่มีจิตใจอย่างรุนแรงตอนนี้ แล้วก็ตีตัวเองให้ตระหนักรู้เท่าทันว่า เราจะทำอะไรกับเวลาที่เรามีจริงๆ ตอนนี้ถ้าท่านจะสุข ทำไมไม่สุขเดี๋ยวนี้เล่า อย่ารอให้โลกเปลี่ยนแล้วเราถึงจะมีความสุข จึงเป็นบุคคลที่สามารถที่จะบอกว่า ฉันจะเป็นอาวุธที่แข็งแกร่ง เพราะสถานการณ์ของสังคมมันกำลังทำให้ฉันต้องเตรียมตัวเองที่จะมีชีวิตในปัจจุบันขณะ ให้รู้เท่าทันและสามารถใช้ความรู้เท่าทันนี้ เป็นอิสระ ไม่ตกเป็นเหยื่อในขณะที่สถานการณ์ของโลกกำลังรุนแรง รักษาใจให้ดี และขอให้ไฟที่มันไหม้โลกอยู่ ไม่ไหม้ใจของเราโลกในใจเราจะรอด

*ธรรมสวัสดิ์ โดย... “แม่ชี ศันสนีย์ เสถียรสุต”

ที่มา... www.sathira-dhammasathan.org

A bad officer is more dangerous than hundred bandits.

เจ้าหน้าที่ชั่วคนเดียว เป็นอันตรายมากกว่าโจร 100 คน

ภาพิต คติพจน์ของอังกฤษ : ที่มา...internet

ศาลพระภูมิและหมอดู*

เอาสองอย่างจัดวาง เข้าหลักสูตร
เริ่มตั้งแต่เข้าชั้น อนุบาล
เริ่ม วิชาแรกคือ ตั้งศาล พระภูมิ
เป็นหมอดูมีตั้งศาล สุขุขุรา

อีกศาสตร์ใหญ่ใครรู้เรียกอาจารย์
คือหมอดู ดูดวง ร้าย เลว ดี
ทั้ง ดองเต่า เอามาออก ที่วี
ไสยศาสตร์เพื่อเจือมาแต่เดิม

เป็น “พุทธะ” ผู้รู้และเบิกบาน
ทั้งเรือนภูมิ หมอดู จัดเข้ามา
ถ้าแน่จริงจัดทำเป็นหลักสูตร
มีถึงขั้นปริญญาสุดโอฟาร์

ไหว้เรือนภูมิ เชื้อชะตา รอลาภผล
หวังให้ทรัพย์สินลอม มาน้อมนำ
เชื่อแต่ดวงไม่เชื่อ ธรรมชาติ
ไหว้พระภูมิ บนบาน ยอกรำรวย

ได้เขียน พูด เรียน สอนเป็นหลักฐาน
ต่อ เขียน อ่าน ถึงขั้นปริญญา
เอามาบวมพองชน ยังไฟหา
ได้วันทานพไหว้ สิ่งไม่มี
ได้เบิกบานสูงค่าสง่าศรี

เห็นมากมี พันธ และ คอนเฟิร์ม
ล้วนแต่ดีเพิ่มสมองเหมือนสอนเสริม
เอามาเพิ่มให้ไทยพัฒนา

ยังคิดอ่านสองศาสตร์แสวงหา
ตั้งฉายาถึงขั้นชั้นอาจารย์
ให้ครูพูด เด็กเรียน จนแตกฉาน
ได้บนบานการงานไม่ต้องทำ

ไม่กลัวจน รอดวง คุ้มซ้ำ
ไม่ต้องทำกิจการ รอดความรวย
จิตผูกขาด ชะตา รอดถูกหวย
แม้เจ็บป่วยยังเชื่อ ให้หมอดู

***สมหมาย หนูช่วย**

นิทานเซน : รหัสาติของเกลือ

อาจารย์เซนผู้หนึ่งมีศิษย์ที่ชอบร้องทุกข์คร่ำครวญอยู่คนหนึ่ง และเนื่องจากทัศนคติที่คับแคบนี้เอง ทำให้ศิษย์ผู้นี้มักจะมีแต่ความทุกข์กังวล จิตใจไม่เป็นสุข

วันหนึ่ง อาจารย์เซนสั่งให้ศิษย์คนดังกล่าวไปตลาดซื้อเกลือมาถุงหนึ่ง เมื่อศิษย์กลับมา จึงสั่งให้นำเกลือมาหยิบมือหนึ่ง ไปรยลงไปในแก้วบรรจุน้ำ แล้วให้ศิษย์ดื่มลงไป พลางกล่าวถามว่า **“รสชาติของน้ำเป็นอย่างไร?”**

“เค็มจนขม” ศิษย์ตอบด้วยใบหน้าเหเยเก

จากนั้น อาจารย์เซนได้พาศิษย์ไปยังริมทะเลสาบ สั่งให้นำเกลือที่เหลือไปรยลงไปในทะเลสาบจนหมดสิ้น แล้วกล่าวว่า **“ลองดื่ม น้ำจากทะเลสาบดูสิ”** ศิษย์จึงก้มตัวลงไปวกน้ำจากทะเลสาบขึ้นมาดื่ม

อาจารย์เซนถามอีกว่า **“คราวนี้รสชาติเป็นอย่างไรบ้าง?”**

ศิษย์ตอบว่า **“รสชาติหวานสะอาด บริสุทธิ์ยิ่ง”**

“ยังมีรสเค็มหรือไม่?” อาจารย์ถามต่อ

“ไม่มี” ศิษย์ตอบ

อาจารย์เซนได้ฟังจึงผงกศีรษะเล็กน้อย ยิ้มพลางเอ่ยสืบไปว่า **“ความทุกข์ในชีวิตคนเราก็คือเป็นดั่งเกลือ มันจะมีรสเค็มหรือรสจืด ล้วนขึ้นอยู่กับภาชนะที่รองรับ ขึ้นอยู่กับว่าเจ้าจะเป็นน้ำหนึ่งแก้ว หรือเป็นลำน้ำสายหนึ่ง”**

ภาพจาก yanangel.spaces.live.com/

ปัญญาเซน : คน เรา หากต้องการใช้ชีวิตบนโลกอย่างมีความสุข ทุกข์น้อย วิธีการคือต้องลดความทุกข์ เปิดใจให้กว้าง เมตตาต่อตนเอง อดกลั้นต่อผู้อื่น จึงจะมีชีวิตที่สุขสบาย ดำเนินชีวิตด้วยความเยือกเย็น นิ่งสงบ ไม่เร่งร้อน

เอกสารอ้างอิง : หนังสือ 《禅的故事精华版》, 慕云居 เรียบเรียง, สำนักพิมพ์ 地震出版社, 2006.12, ISBN 7-5028-2995-4

ที่มา... <http://www.manager.co.th/China/default.html>

นายชูชาติ หาญสวัสดิ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานมอบนโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานให้กับผู้บริหารกรมที่ดิน และผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อการบริการประชาชน

พื้นที่ภาคเหนือ ณ โรงแรมโลตัส ปางสวนแก้ว เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

พื้นที่ภาคใต้ ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕

พื้นที่ภาคกลาง ณ โรงแรมแอมบาสเตอร์ ชิดหน้าจอมเทียน จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ ศูนย์ประชุมอเนกประสงค์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ อธิบดีกรมที่ดินและคณะกรรมการตรวจราชการและศึกษาดูงาน

สำนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น สาขาชุมแพ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕

ด้านระบบสารสนเทศที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหนองคาย เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๕

สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา
สาขาหาดใหญ่ ส่วนแยกคอกหงส์
เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕

สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา สาขาหาดใหญ่
ส่วนแยกควนลัง เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕

นายอนวัจน์ เมธีวิบูลวุฒิ อธิบดีกรมที่ดินและคณะตรวจราชการและศึกษาดูงาน

สำนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เป็นประธานเปิดการอบรม การใช้งานระบบการชำระเงินผ่านเครื่องรูดบัตร ธนาคารกรุงไทยของเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เป็นประธานเปิดโครงการฝึกอบรมการนำเข้าข้อมูลฐานทะเบียนและส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน (สำนักงานที่ดินอุบลราชธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ)
ณ โรงแรมสุนีย์แกรนด์ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ครบรอบ ๑๑๑ ปี กรมที่ดิน วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี ๒๕๕๔ สหกรณ์ออมทรัพย์กรมที่ดิน จำกัด ณ อาคารวิทยทัศน์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

